

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Szeptember 22.
VIII. évfolyam, 250. szám.

Péntek

Német-orosz-litván tárgyalások során állapít- ják meg az új lengyel határokat

**Chamberlain mondotta: „Anglia teljesíti vállalt köte-
lezettségét Lengyelországgal szemben!” — A francia
államtanács a további háború mellett döntött — Hitler
beszéde a semleges sajtó tükrében — A német-orosz
kapcsolatok a Times megvilágításában — Romokban
hever a varsói királyi palota és a Szent János szeker-
egység — A lengyel front legvéresebb akciója — Francia
és német hadijelentések**

(BERN.) (Havas.) „Mi történik
Aachen körül?” cím alatt jelent meg a
Matinnak egy cikke, melyben a lap
hírül adta, hogy
a német hadvezetőség Aachen
környékén nagyobb csapátössze-
vonásokat eszközöl nyilván azzal
a céllal, hogy adott alkalommal ki-
erőszakolja a Belgiumon való át-
hatolást.

A svájci sajtó a Matinnak ezt az álli-
tását kétkedéssel fogadja és megjegyzi,
hogy a legnagyobb mértékben megerő-
sítésre szorult. Egyidejűleg idézi a né-
met rádióleadóállomások azon közlé-
sét, amely szerint a Matin
csak azért bocsájtotta világgá ezt a
valótlan állítást, hogy a most össze-
ülő pánamerikai kongresszust Bel-
gium magatartásának reméivel a
Harmadik Birodalom ellen han-
golja.

KATONAI KÜLDÖTTSEG UTAZOTT BERLINBŐL MOSZKVÁBA

(MOSZKVA.) (Tass.) A német kor-
mány rendeletére katonai küldöttség
utazott repülőgépen Moszkvába, hogy
a német és szovjet csapatok érintkezé-
si módokról tárgyaljon. A küldött-
ség egyik tagja Eggy ezredes, aki éve-
ken át katonai áttasé volt a moszkvai
követésén.

MOLOTOV MEGBESZÉLÉSEI

(MOSZKVA.) (Tass.) Molotov külügyi
népbiztos kihallgatáson fogadta a
moszkvai litván követet, akivel hosz-
szabb megbeszéléseket folytatott. Be-
nyújtottak szerint arról volt szó, hogy
a litván határvédő csapatok legyenek
segítségére a litván-orosz határ pon-
tos megállapításánál.

AZ OROSZ FLOTTA MOZDU- LATAI AZ ÉSZT ÖBÖLBEN

(MOSZKVA.) (Tass.) Molotov nép-
biztos közölte, hogy az orosz keleten-
geri flotta megkezdte az elmenekült
lengyel buvárnaszádok üldözését az
északi tengeren és az észti öböl vidékén.

JUGOSZLÁVIA ÉS A OROSZ- ORSZÁG KÖZÖTT DIPLOMÁ- CIAI KAPCSOLATOT LÉTESI- TENEK

(BELGRÁD.) (Avala.) Amint beava-
tott politikai körök közlik, Jugoszlávia
és Moszkva között diplomáciai kapcsola-
tot létesítenek. Ennek értelmében Jugo-

slávia elismeri a szovjet köztársaságot
és követséget állít fel Moszkvában, míg
a szovjet szintén követséget létesít Bel-
grádban.

ANGLIA TELJESÍTI VÁLLALT KÖTELEZETTSÉGÉT — MONDOTTA CHAMBERLAIN MINISZTERELNÖK

(LONDON.) (Reuter.) Zsufolt karza-
tok előtt mondotta el Chamberlain
miniszterelnök nagy érdeklődéssel
várt nyilatkozatát a jelenlegi hely-
zetről.

— A legutóbbi héten — kezdte
beszédét — olyan események történ-
tek, amelyeknek következményei még
beláthatatlanok. A keleti hadszíntéren
tovább folyt a német támadás és a
lengyel ellenállás és a harcok több
helyen tartanak még ma is. Szeptem-
ber 17-én olyan fordulat következett
be, amely nem maradhatott hatás nél-
kül. Ekkor léptek át ugyanis az orosz
csapatok a lengyel határt és ekkor
kezdették meg benyomulásukat az
ország belsejébe. Ez a lépés nem kel-
lett meglepetést Angliában, mert az
orosz katonai készülődésekből és az
elejtett újságnyelatkozatokból, vala-
mint a szovjet rádióleadók közlései-
ből erre számítani lehetett. Mégis ta-
gadhatatlanul kinos hatást keltett az,
amikor a szovjet külügyi népbiztosa
moszkvai képviselőitnek a már
ismert jegyzéket átnyújtotta és bizo-
nyos indokokra hivatkozva semleges-
ségét hangoztatta. A brit kormány
gondosan mérlegelte a helyzetet és
megállapította, hogy a támadás akkor
történt, amikor a lengyel haderő már
amugy is le volt verve. A közbelépést
tehát semmi sem indokolja. A kor-

mány ezen véleményét tudomására is
hoztuk moszkvai követünknek. Önök-
nek pedig tudomásukra hozom, hogy a
brit kormány véleménye az, hogy a
helyzet a szovjet fellépés ellenére sem
változott. Anglia és Franciaország
továbbra is folytatják a harcot vállalt
kötelezettségük értelmében mindaddig
amíg céljukat el nem érték.

Ezután rátért Chamberlain minisz-
terelnök Hitler vezér és kancellár
danzigi beszédére és kijelentette, hogy
a német nép vezére által előhozottak
mit sem változtatnak a helyzeten és
az angol kormány felfogásán, mert
Nagybritannia vezetői tisztában van-
nak a Harmadik Birodalom céljaival.
Még korai lenne — folytatta — vég-
leges ítéleteket mondani az esemé-
nyekről, mert a brit kormány ha nem
is tudta megakadályozni a lengyel
hadsereg leverését, de azért biztosít-
totta a varsói kormányt legmesszebb-
menő támogatásáról és arról, hogy
adott ígéretét be fogja váltani.

OLASZ-EGYIPTOMI MEG- BESZÉLÉSEK

(KAIRÓ.) (Havas.) Maher pasa,
egyiptomi miniszterelnök kihallgatá-
son fogadta a kairói olasz követet és
vele hosszas megbeszélést folytatott.
A tárgyalások, amelyekről semminemű
értesítést nem adtak ki, nagy feltűnést
keltettek.

KATONAI TEMETÉSEK

(SAARBRÜCKEN.) (DNB) A Saar-
vidék szívében helyezték örök nyuga-
lomra nagy katonai pompával Luit-
pold francia pilóta hadnagyot, az egy-
kori francia köztársasági elnök fiát,
aki hősi harc közben zuhant le gépé-
vel a német vonalak mögött. A teme-
tést diszszázad teljesített szolgálatot
és a koporsót német pilóták vitték
vállukon a kijelölt nyugóhelyig. A
sirnál a megjelent német katonaság
elénekelte az „Ich hatt' ein Kamerad-
den” dalt, majd a saarbrückeni kör-
zetvezető mondott beszédet, hangoz-
tatva, hogy a német katonaság nem
gyűlöli, hanem megbecsüli ellenfeleit.
Ezután kijelentette, hogy a nyugaton
kezdődő harcoknak ma már alig van
céljuk, mert a Harmadik Birodalom
nem akar Franciaországtól semmit.
Ezután felhangzott a katonai zeneka-
rok által eljátszott Marsellaise és
háromszoros „salve” dörögt el, ami-
kor a koporsót a földbe eresztették.
Ugyanakkor Wilhelmshavenből jelenti
a DNB, hogy ott hasonló katonai pom-
pával temették el az elesett angol
repülőbiztet salve-adás és a brit him-
nusz eljátszása közben. Wilhelmsha-
venben a gyászbeszédet az ottani kör-
zetvezető mondotta el.

Semleges lapvélemények Hitler vezér és kancellár beszédéről

(RÓMA.) (Stefani.) Hitler vezér és
kancellár danzigi beszéde, amint várni
lehetett, igen nagy hatást váltott ki
egész Olaszországban. A lapok külö-
nösen azokat a részeket emelik ki,
amelyekben a Führer Itália békeerő-
feszítéseiről, továbbá a közte és a
Duce között fennálló barátságról tett
említést. A félhivatalos Popolo d'Ita-
lia így ír:

— Hitler vezér és kancellár Danzig-

ban megtartott beszéde történelmi
dokumentuma a jelenlegi szomorú
időknek, mert élénken megvilágítja
azokat az okokat, amelyek miatt az
újabb nagyszabású európai, talán
világháború megindult. Különösen az
a rész kelt mély benyomást, ahol lojál-
isan elismeri az ellenfél hősiességét
és sajnálattal emlékezik meg arról a
várható vérdíjazatról, amelyet a fran-
cia katonaság egy soha meg nem ma-

gyarázható ok miatt szenvedni fog.
Világos — hangsúlyozza a lap — hogy
a lengyelországi háború megszűnt,
mert ahol a felelős vezetők távoznak
még mielőtt a kérdés katonai része
végleges megoldást nem nyert, ott már
nincs kivel tárgyalni és nincs kiért
felelősségeket vállalni. Ha Anglia és
Franciaország továbbra is folytatni
akarják a harcot, meg kell gondolniok
miért teszik? Lengyelország versail-
lesi határainak helyreállításáért? Ez
ma, amikor már nem csak a Harmadik
Birodalom, de a nagy szovjet köztár-
saság is megvetette lábait a legázott
ellenfél földjén, szinte kivihetetlennek
látszik. Vagy azért küzdenek-e, hogy
a nemzeti szocialista uralmat meg-
döntsék? Ez még céltalanabb kísérlet,
mert senkinek sincs jogában egy nem-
zetre ráerőszakolni azt a rendszert,
amelyet az nem kíván. Ha kitartanak
előző álláspontjuk mellett tehát, ak-
kor a legnagyobb elsikamlódás útjára
lépnek, amelyet megindokolni soha
sem fognak tudni eléggé. Ami Itália
álláspontját illeti — folytatja a Popolo
d'Italia — világos. Ez pedig nem más,
mint várni az események tovább fejlő-
dését és megragadni az alkalmat a
békés és igazságos megoldások meg-
teremtésére mindaddig, amíg Róma
érdekei veszélyeztetve nincsenek. Itá-
lia ezzel teszi a legnagyobb szolgálá-
tot az idegizgalmakban kifáradt embe-
riségnek. Erre predesztinálja különben
Itáliát az évezredek múlt tanulságából
kifejlődött helyes tájékozóképessége
is, amelyet a Duce az utóbbi időben
mesteri tökéletességre fokozott.

A Messagero ugyanakkor azt írja,
hogy Anglia és Franciaország szava-
tossági kötelezettségeit már messze
túlhaladták a beállott változások. A
világ nagy tévedésben van, ha úgy
gondolja, hogy lehet még egyszer a
multéhoz hasonló Lengyelországot
alkotni és lehet kiirtani a nemzeti
szocializmust a német népből azok
után, hogy Berlin legnagyobb diadu-
mait kizárólag ennek az uralomnak
köszönheti.

(MADRID.) (Havas.) Az egész spa-
nyol sajtó Hitler kancellár beszédének
hatása alatt áll. Az A. B. C. azt írja,
hogy most, amikor Németország kato-
nai erői mélyen bent vannak az ellen-
ség területén, egészen másképpen kell
megítélni a Führer szavait, mint az-
előtt. Eddig a jövőről beszélt, most a
lengyel kérdéssről, mint befejezett
tényről nyilatkozott. Anglián és Fran-
ciaországon mulik, vajjon tovább
akarják-e folytatni a harcot, vagy
pedig elfogadják-e az egyetlen meg-
oldást, a haladéktalan tárgyalás felvé-
telét, mert így még remélhető, hogy
Lengyelország néprajzi határain belül
újra feltámadhat. Meg kell ugyanis
gondolnunk, hogy ezelőtt 3 héttel Ber-
lint a lengyel határtól 350 kilométer
vlasztotta el, ma már egyáltalában
nincs határ, csak kétségbeesetten és
tiszteltetreméltó bátorsággal küzdő
kisebb lengyel „szigetek” vannak,
amelyeket szükségszerűen fel fog mor-
zsolni a feltartóztatathatatlanság tulerő.

(DE HAAG.) (Press Association.) A
tekintélyes Niuve Rotterdamshe Cour-
rant úgy véli, hogy

Hitler kancellár beszéde beszámó-
ló volt az elmúlt nap eseményeiről.
Befejezett ténynek említette a len-

gyel háborút és ezzel enyhítette a keleti feszültséget, mert az adott semlegességi nyilatkozatokat tekintve, ott már ellült a harci zaj. A tulajdonképpeni ellenség — folytatja a lap — a kancellár szerint csak Anglia, de ott is csak a Churchill, Eden és Duff Cooperből álló csoport.

ELLENTMONDÓ HIRADÁSOK VARSÓBÓL

(KAUNAS.) (Lita.) A litván távirati iroda szerint Varsóból teljesen ellentmondó híradások érkeznek. Míg a Havas távirati iroda azt közli, hogy ott teljes a rend és nyugalom, addig a DNB azt jelenti, hogy a város több részén tüzek pusztítanak, a polgári lakosság és a katonaság között napirenden vannak az összecsapások és fogytán van már az élelem. A valószínűség — mondja a Lita — az, hogy a főváros nem tarthatja néhány óránál tovább magát, ha a német katonaság megkezdte újabb offenzíváját.

BRAUSCHITSCH A NYUGATI HADSZÍNTÉREN

(BERLIN.) (DNB.) Brauschitsch hadseregparancsnok tegnap látogatást tett a nyugati fronton, ahol megsemmisítette az állásokat. Brauschitsch, akinek a csapatparancsnokok jelentést tettek, megelégedését fejezte ki a tapasztaltak felett.

BEFEJEZTÉK AZ ÉSZAKI ÁLLAMOK KONGRESSZUSÁT

(KOPPENHÁGA.) (DNB.) A négy északi állam inkább gazdasági jellegű konferenciája véget ért. A kiadott hivatalos jelentés szerint Dánia, Svédország, Norvégia és Finnország továbbra is megmaradnak a semlegesség állapontján és mindent elkövetnek a gazdasági élet megbénulásának ellensúlyozására. A konferencián résztvevő államok kiküldöttei máris elhagyták a dán fővárost és hazatértek, hogy jelentést tegyenek a tárgyalásokról.

VIZUMKÉNYISZER NÉMET-ORSZÁG ÉS SVÁJC KÖZÖTT

(BERN.) (Rador.) A német rádióállomások jelentése szerint szeptember 23-tól kezdve Németország és Svájc között újlag visszaállítják az utelvelek vizummal való ellátásának kötelezettségét.

LENGYEL MENEKÜLTEK JUGOSZLÁVIÁBAN

(BELGRÁD.) (Rador.) A rendőrség jelentést kapott Suboticáról, hogy Romániából több lengyel menekült ment át Jugoszláviába. A lengyel menekültek nem akarnak Jugoszláviában maradni, hanem onnan Franciaországba utaznak.

PÁRIS FELVILÁGOSÍTÁST KÉR MOSZKVÁTÓL

(MOSZKVA.) (Rador.) Franciaország moszkvai nagykövete kihallgatást kért Molotov népbiztostól. A német távirati iroda tudósítójának értesülése szerint a francia nagykövet jegyzéket kíván átadni Molotovnak, amelyben a francia kormány pontos tájékoztatást kér Molotovtól a szovjet csapatok lengyelországi tevékenységével kapcsolatban. Egyik semleges állam távirati irodájának tudósítója előtt a moszkvai angol nagykövet kijelentette, hogy Londonból még nem kapott semmi utasítást arra vonatkozólag, hogy milyen magatartást tanúsítson és milyen intézkedéseket tegyen a szovjet csapatok lengyelországi bevonulásával kapcsolatban.

A VARSÓI VÉDELMI TANÁCS JELENTÉSE

(VARSÓ.) (Rador.) A Havas távirati iroda közli: A varsói védelmi tanács legutóbbi jelentését. E hó 18-án és 19-én a város keleti oldalán több támadás indult meg, amelyet a védelmi csapatok azonban megfújtak, az északi körzetben a támadókat nemcsak visszacsorították, hanem területeket is börtöltek vissza.

(VARSÓ.) (Rador.) A Havas távirati iroda közli, hogy annak ellenére, hogy harcok folynak, a város élete nyugodt. Kedden az üzletek nyitva voltak.

FRANCIA KÖLCSÖN A LENGYEL KORMÁNYNAK

(PÁRIS.) (Rador.) Tegnap dekrétum jelent meg, amely szerint a francia kormány 600 millió frank kölcsönt folyó-

sít a lengyel kormánynak, a kölcsön 15 év alatt fizetendő vissza.

MIÉRT NEM SZÁLLHATTAK OLASZ HAJÓRA A NÉMET UTA SOK?

(NEWYORK.) (Rador.) Az United Press közli, hogy a „Rex” óceánjáró olasz hajó vezetősége nem engedélyezte 30 szabályos utaléval rendelkező német utas hajószállítását. Az intézkedést állítólag azért tették, mert meg akarják előzni azokat a kellemetlenégeket, amelyek a hajót egy esetleges angol kontroll esetén a tengeren érhetnék.

NÉMET ÉS OROSZ CSAPATOK A MAGYAR HATÁRON

(BUDAPEST.) (Rador.) Meg nem erősített és nem hivatalos jelentések szerint a német és az orosz csapatok a magyar határ irányában találkoztak. Kedden estig az orosz csapatok vezetői és a magyar hatóságok között nem volt semmiféle érintkezés.

NÉMET TENGERALATTJÁRÓ ISLAND FŐVÁROSÁBAN

(REIKJAVIK.) (Rador.) Island sziget

A Courageus hősie kapitánya

(LONDON.) (Rador.) A Daily Express szerda reggeli számában részletesen beszámol arról a hősie magatartásról, amelyet a Courageus repülőgépanya-hajó Mackeig Jones nevű kapitánya tanúsított a tengeralattjáróval történt megtorpedozása alkalmával. A kapitány az utolsó pillanatig helyén maradt a parancsnoki hidon. Kezét sapkája szemellenzójéhez tisztelgésre emelte fel az angol zászló előtt, miközben hajója süllyedni kezdett. Mielőtt a víz a szájáig ért volna, a kapitány sapkáját a tengerbe dobta és azután fedetlen fővel egyensúlyozva magát a vízben, hiedegvérrel várta a biztos halált. A hajó személyzetének többi tagjai, akik a süllyedő hajó által vert hatalmas örvénnyel küzdöttek, az utolsó pillanatban tisztelgtek a vízbefuló parancsnok előtt. A lap hangsúlyozza, hogy a hajó legénységéből 682 ember menekült meg, köztük 72 tiszt.

AMERIKAI LÉGI FLOTTA INDULT MANILLA FELÉ

(HONOLULU.) (Rador.) Az amerikai légi haderő szolgálatában álló és 14 repülőgépből álló repülőraj Hawayból elindult Manillába a Filippini szigetek felé. A repülőgépek szárnyaira felfestették az amerikai lobogót. A hatóságok az amerikai repülőgépek útjával kapcsolatosan tartózkodóak minden felvilágosítás megadásától.

VILNO VÁROSÁNAK JÖVENDŐ SORSA

(MOSZKVA.) (Rador.) Litvánia moszkvai követe és minisztere félórás beszélgetést folytatott Molotov népbiztossal. A Reuter távirati iroda jelentése sze-

fővárosa közelében egy német tenger-alattjáró a hatalmas vihar elől kénytelen volt a kikötőbe menekülni. A tengeralattjáró személyzetének három tagja sebesült, köztük egy halálos beteg. Island kormánya közölte a német konzullal, hogy a sebesült tengerészeket felveszik a reikjaviki kórházba, azzal a feltétellel azonban, hogy felgyógyulásuk után internálják őket. A haldokló német tengerészt azonnal leemelték a tengeralattjáróról és kórházba szállították. Island sziget tudvalevőleg 1928-ig Dániához tartozott. Attól kezdve azonban független állammá alakult, de personál-unióban van a régebbi anyaállammal. Összlakossága mintegy 120 ezer lélek, Reikjaviknak, amely a sziget fővárosa, 20 ezer lakosa van.

ÓTEZER LENGYEL MENEKÜLT MAGYARORSZÁGON

(BUDAPEST.) (Rador.) A Havas távirati iroda azt jelenti, hogy nem hivatalos becslések szerint a Magyarországra menekült lengyelek száma kedden estig körülbelül 5000-re emelkedett.

rint a megbeszélésen valószínűleg az a kérdés került szőnyegre, milyen feltételek és körülmények között kerüljön vissza Vilna városa Litvániához.

A TIMES A NÉMET-ORSZ KAPCSOLATOKRÓL

(LONDON.) (Rador.) A Times vezércikkét ír, amelyben foglalkozik Lengyelország felosztásával és ennek várható következményeivel. A lap azt hiszi, hogy nem kell attól a veszélytől tartani, mintha a német-orosz együttműködés tovább menne és mást is célozna, mint a lengyel terület egymásközötti felosztása. A lap annak a véleményének ad kifejezést, hogy Sztalin nem fogja segíteni Németországot abban a törekvésében, hogy megközelítse a Fekete-tengert. Törökország elsősorban érdekelt abban a tekintetben, hogy ismerje az orosz-német megegyezés pontos szövegét. Valószínű, hogy Oroszország ismertette is Törökországgal azt a megállapodást, amelyet Németországgal kötött a szovjet csapatainak lengyelországi tevékenységével kapcsolatban.

GDYNIA VÉDŐINEK HELYZETE

(BERLIN.) (Rador.) A Stefani olasz távirati iroda a következő jelentést továbbítja. Gdyniából érkező jelentések szerint körülbelül 2000 főre tehető annak a lengyel csapatnak a száma, mely egy admirális vezetése alatt 17 napig hősie ellenállást tanúsított a várban. A német szárazföldi tüzérség és a légi haderő bombázásának hatása alatt kénytelen volt állását feladni. Ennek az osztagnak megmaradt emberei most a Hela-félsziget felé menekülnek.

Varsó szörnyű napjai

(LONDON.) (Rador.) Az angol rádióleadó állomás kedden este felhívást intézett Anglia nevében Varsó lakosságához és kifejezésre juttatta csodálatát és nagyrabecsülését azért a bátorságért, amellyel a várost védte és védi. A felhívás azzal végződött, hogy felszólította a varsói rádiót, hogy még az éjszaka folyamán adjon választ Londonnak. Rövid idő múlva a varsói II. számú rádió válaszolt és közölte, hogy vasárnap reggel 9 órától délután 3 óráig a német repülőgépek állandóan bombázták a lengyel fővárost és a bombák felgyújtották a Szent János székesegyházat. A varsói rádió közölte azt is, hogy a bombázás következtében a királyi palota romba dőlt, a benne őrzött művészeti értékek elpusztultak. A bombák szétrombolták a lengyel országgyűlés épületének üléstermét is.

BENES RÁDIÓBESZÉDE

(LONDON.) (Rador.) Benes Eduard, a cseh köztársaság volt elnöke kedden este a londoni rádióban beszédet mondott a cseh néphez. Beszédében Benes arra ösztönözte honfitársait, hogy egyesüljenek a nemzeti szocializmus elleni küzdelemben és fejtsenek ki ellentétlást a német uralom ellen. A volt elnök annak a reményének is kifejezést adott, hogy a volt cseh köztársaság régi határai között újlag feltámad.

miféle ellenállást a békés szándékú szovjet csapatokkal szemben...

„KÖLCSÖNÖS JOÁKARATTAL”

(RÓMA.) (Rador.) A Messagero és a Popolo di Roma című lapok annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy az egymással szembenálló hadviselő felek kölcsönös jóakarata mellett most már végét lehetne vetni a megfelelő közvetítéssel a háborúnak. További folytatását most már semmiféle célok és célszerűség nem teszi indokolttá.

AMERIKAI VÉLEMÉNY A BÉKE LEHETŐSÉGEIRŐL

(WASHINGTON.) (Rador.) Politikai körökben azt hiszik, hogy Hitler beszédek esetleg az lesz a következménye, hogy lerakják a béke-offenzíva alapjait, amelynek kiépítésén főleg az olasz diplomácia dolgozik szorgalmasan és amelyet a szovjet is támogat. Amerikában azonban általános a vélemény, hogy az egyesült hatalmak biztosan vissza fogják utasítani a béke érdekében megindított offenzívát, bármilyen tetszetős alakban is tűnnék az fel.

BÉKÉRŐL ADDIG SZÓ SEM LEHET...

(NEWYORK.) (Rador.) A Times megjegyzésekkel kíséri Hitler danzigi beszédét és azt írja, hogy a nemzeti szocializmus további terjeszkedésének gátat kell vetni, meg kell szüntetni az újabb támadás lehetőségét és veszélyét. Éppen ezért békéről addig szó sem lehet, amíg a nemzeti szocializmus erre vonatkozólag megfelelő biztosítékokat nem ad.

A STRATÉGIAI VÁRAKOZÁS IDŐSZAKA

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati iroda katonai szakértője a következőket írja: „Annak ellenére, hogy a Lengyelországban tevékenykedő német és szovjet csapatok számbeli fölénye összehasonlíthatatlan, a lengyel csapatok egyrésze mégis számos helyen ellenállást tanúsít, különösen Lovitc környékén, Varsónál és a Lemberg felé fekvő utvonalon.” A katonai szerkesztő megállapítása szerint a nyugati fronton hivatalos francia részről elhangzott kijelentés szerint a „stratégiai várakozás időszaka” köszöntött be. Teljes nyugalom, olyan nyugalom, amelyet még a szembenálló felek tüzérsége sem zavar meg. Ez azt jelenti, hogy mindenki figyelme kizárólag a Blies folyótól keletre fekvő hadszínter felé fordul, ahol váratlanul erős tevékenység kezdett meggyilvánulni a németek részéről és ezt a tevékenységet kölcsönös ágyútűzés tartotta. Ezen a környéken csak jelentéktelen francia erők léptek működésbe, mindössze néhány század. A váratlan támadásnak az lett az eredménye, hogy a németeknek sikerült a francia vonalakba behatolni, de ellentámadással azonnal vissza is verték őket. Ennek az egészen helyi jelentőségű támadásnak következtében egyáltalán nem változott meg a két szembenálló hadsereg helyzete. Katonai szakértők véleménye szerint a németek részéről ezen a rendkívüli érzékeny területen — amely keletre fekszik Saarbrückentől — végrehajtott váratlan támadás csak azt bizonyítja, hogy a német főparancsnokság nem érzi magát biztonságban a francia haderő legutóbbi szándékaival szemben. Másrészt olyan hírek is érkeznek, amelyek szerint a francia csapatoknak az ellentámadás során sikerült Zweibrücken városáig előretörni. A jelentés hangsúlyozza, hogy az a kis város tíz kilométernyire van az arcvonaltól a Siegfried vonal közepén. Ennek a helységnek a francia csapatok részéről várható elfoglalása nagy jelentőségű eredmény nemcsak a város helyzeti fekvésénél fogva, hanem a német érvonalban bíró jelentősége miatt is. A francia hadvezetőségnek egyébként nem volt semmiféle oka arra, hogy a németek részéről elérte pillanatnyi sikert és a nyugati fronton történő eseményeket eltítolja a közvélemény előtt.

HÁBORU A VÉGSŐ GYŐZŐ LEMIG

(PÁRIS.) (Rador.) Az Elysée palotában szerdán délelőtt Albert Lebrun köztársasági elnök elnökletével államtanács volt, amelyen Daladier miniszter-

elnök részletesen beszámolt a nemzetközi helyzetről és ismertette a katonai helyzetet, valamint a diplomáciai tevékenységet is. Az államtanács egyhangu helyeslésével jóváhagyta a miniszterelnök jelentését és az abból levont következtetéseket. Egyidejűleg a legnagyobb elismeréssel adózott a lengyel nép és a lengyel hadsereg önfeláldozó hősiességének, biztosítva egyben Lengyelországot arról is, hogy a közös erővel kivívandó végleges győzelemkor jogos érdekeit minden tekintetben ki fogják elégíteni. A minisztertanács azután jóváhagyta a foganatosított katonai, gazdasági és pénzügyi intézkedéseket és változtatlanul azt az álláspontját szögezte le, hogy a háborút a végső győzelemig rendíthetetlenül folytatja. Egyben pedig megerősítette Franciaország és Anglia megbonthatatlan egységét és szolidaritását a további tevékenység tekintetében.

ANGOL HAJÓT SÜLYESZTET- TEK EL A NÉMETEK

(LONDON.) (Rador.) Hivatalos jelentés szerint a Kabiristan nevű 5000 tonnás angol hajót az Atlanti óceánon torpedólovás érte és elsüllyedt. A hajó személyzetéből 29 embert egy amerikai hajó megmentett, négy matróznak a sorsa azonban még bizonytalan.

A LENGYEL FRONT LEGVÉRE- SEBB CSATÁJA

(BERLIN.) (Rador.) A DNB német távirati iroda a német főhadiszállás következő jelentését közli: „Az a harc, amely a Visztula kanyarodásánál körülbelül egy héttel ezelőtt kezdődött, Kutno közelében és azután kelet felé a Dzura folyó irányába terjedt ki, egyike volt a legvéresebb és legmegsemmisítőbb ütközetnek az egész lengyelországi háború során. Egyedül a tegnapi napon Dzuránál 115.000 hadifoglyot ejtettünk, akiknek a száma állandóan növekszik. Természetes, hogy ez a borzalmas csata rendkívül nagy veszteségekkel járt halottakban és sebesültekben az ellenség részére. A zsákmányolt hadianyag mennyiségét pedig még nem lehetett felértékelni. A lengyelek komolyabban csak Varsó belső felében és tőle délre: Modlinnál fejtenek ki ellenállást. A német csapatok, miután az ellenség üldözése közben elérték a Stry-Lemberg-Bresztlitovszk-Bialisztok vonalat és miután az ellenfelet teljesen szétzörték, visszavonultak arra a végleges demarkációs vonalra, amelyet a német és orosz kormányok közös egyetértéssel jelöltek ki. A Gdynia közelében tegnap lefolyt harcok azzal véződtek, hogy elfoglalták a katonai kikötőt is, több ezer hadifoglyot ejtettünk. A Schlezvig-Holstein és a többi aknaromboló hajók eredményesen támogatták ezt a harcot, a légi haderővel együtt, amely a felderítő szolgálatban fejtett ki értékes tevékenységet. A nyugati hadszíntéren csak helyi jellegű járőr harcok voltak.”

FRANCIA SAJTÓVÉLEMÉNYEK

(PÁRIS.) (Rador.) A francia lapok még mindig behatárolt bírálatjával Hitler dandzsi beszédjét, amelyről megállapítják, hogy újabb kísérlet volt arra, hogy Franciaországot Angliától elválassza. A Petit Parisien megállapítása szerint Hitler beszédének a vége a fatalizmus árnyékát mutatta. A Le Journal szerint a Führer, aki az új háborút elindította, amelyről azt hitte, hogy rövid lejárata lesz, megborzadt annak a lehetőségétől, hogy ez a háború hosszulejárata váj fejlődjen. A L'Époque azt írja, hogy Hitler beszédére francia részről nem lehet más a válasz, mint ézerszeres nem és nem minden olyan kísértetre, amelyet egyoldalúan megállapított békekötési kísérlettel kezdeményeznek. „Még mindig jobb a — a lap véleménye szerint, — hogy most rendelkezünk véglegesen az összes függő kérdéseket, mint az, hogy akár 6 hónap múlva, akár pedig egy év múlva a jelenleginél kedvezőtlenebb és rosszabb körülmények között új háború keletkezzék.”

SARACIOGLU TÖRÖK KÜL- ÜGYMINISZTER BESZÁMO- LÓJA

(ANKARA.) (Rador.) A török távirati iroda hivatalosan közli a következőket: „A köztársasági néppárti parlament

portja nagy figyelemmel hallgatta meg Saracioglu külügyminiszternek a politikai helyzetről tartott beszámolóját. A külügyminiszter bejelentette, hogy az Angliával és Franciaországgal folytatott tárgyalások előrehaladt állapotban vannak és kielégítő mederben folynak. Saracioglu ezután részletesen beszámolt moszkvai utazásáról és ottani tárgyalásainak eredményeiről.”

(BUDAPEST.) (Rador.) Hivatalosan jelentik, hogy Bibju Alfréd, Lemberg vajdája, aki Magyarországra menekült, az egyik munkácsi szállodában öngyilkos lett.

TANKOK A BARRIKÁDOK ELLEN

(BERN.) (Rador.) A lengyel harcterről megbízható forrásból érkező jelentések szerint a lengyel csapatok nagy bátorsággal és hősiességgel fejtették ki ellenállást Vilna városának az orosz csapatok részéről történt elfoglalása alkalmával. A lengyelek barrikádokat emeltek a város védelmére, ezeket azonban az orosz tankok szilánkokká törték. A lengyel katonai parancsnokság az egész tartalék élelmiszer készletét szétosztotta a polgári lakosság között, mielőtt a lengyel csapatok elhagyták a várost. Miután az orosz szovjet csapatai elfoglalták Vilnát, az összes épületeket a szovjet zászlójával lobogózták fel.

ESZT CÁFOLAT

(TALLIN.) Az eszt távirati iroda hi-

A francia pénzügyminiszter beszámolója

(PÁRIS.) (Rador.) Paul Reynaud pénzügyminiszter a pénzügyi bizottság előtt ismertette azokat a gazdasági és pénzügyi intézkedéseket, amelyeket a háborúval kapcsolatosan foganatosítani fog. A pénzügyminiszter bejelentette, hogy egyetlen olyan hitelet sem fog megtagadni, amely a nemzetvédelem célját szolgálja. Erélyes intézkedéssel fogja megátolni az árak indokolatlan emelését. Egyetlen adóból vagy kölcsönből befolyó centimest sem fognak eredeti rendelkezéstől elvonni, hanem ezeket mind a nemzetvédelem céljára fogják felhasználni. A miniszter hangsúlyozta, hogy a háború győzelmes befejezése biztosítottnak látszik nemcsak a francia nép öntudata és lelkiismerete, nemcsak az önkéntes jelentkezők nagy száma, hanem az ország gazdasági és pénzügyi helyzete miatt is, amely lehetővé teszi a háborús szükségletek zavartalan fedezését. Az árucserét és az árak szabályozását szigorúan ellenőrizni fogják és keményen megbüntetik az áruüzérkedést. A pénzügyminiszter végül bejelentette, hogy nagy megnyugvást keltett az a jelenség, miszerint a bankbetétek kivonása megszűnt, az államkincstár pedig még mindig teljes és sértetlen összegében rendelkezik afelett a 25 milliárd frank felett, amelyet a mozgósítás előtti napon a Francia Banknál helyezett el. A miniszter a következő szavakkal fejezte be beszámolóját:

— Megrendíthetetlen elhatározásunk megvalósítása erőfeszítést és áldozatot igényel, de egyben lelkesítőleg is kell használnunk a francia lelkekre a végleges diadalig.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(BUCURESTI.) Az Evenimentul című lap római jelentés alapján azt közli, hogy Lengyelországban közelebből alkalmi kormány létesül, amely Németországgal tárgyalja a különféle feltételeit. Ez az újonnan létesítendő lengyel kormány átmenetileg Németország protektorátusa alatt tevékenykedne.

(PÁRIS.) (Rador.) A francia hivatalos lapban megjelent az a rendelet, amelynek értelmében a pénzügyminisztérium felhatalmazást kapott arra, hogy 600 millió francia frank kölcsönt folyósítson a lengyel kormány részére. A kölcsönösszeget 15 év alatt 5 százalékos kamattal fizetné vissza.

(PÁRIS.) (Rador.) Verdier biboros, Páris hercegérseke cikket írt az egyik lapban. A cikk hangsúlyozza, hogy Franciaország és Anglia a bolsevizmus és a fajelmélet ellen harcol, emel-

vatalosan megcáfolja azt a hírt, mint-ha a szovjet flotta zárlat alá helyezte volna az eszt kikötőket. A hivatalos távirati iroda jelentése szerint Molotov népbiztos közölte is Esztország moszkvai követével, hogy a szovjet flotta az eszt kikötőbe csak az oda-menekült lengyel tengeraltjárókat akarja elpusztítani, illetve megadásra kényszeríteni.

AZ ÚJ LENGYEL ÁLLAM MEGALAKÍTÁSA

(PÁRIS.) (Rador.) A tegnapi esti francia lapok azt írják, hogy az új lengyel állam alakulását és natárait azon az értekezleten fogják megállapítani, amelyet Németország és a szovjet unió tartanak és amelyen részt vesz Litvánia is, amely állam valószínűleg visszakapja Vilna városát. Berlin és Moszkva közösen garantálják a létesítendő új állam létét.

DALADIER TANÁCSKOZÁSAI

(PÁRIS.) (Rador.) Daladier francia miniszterelnök szerdán délután hosszas tárgyalást folytatott le Hore Belisha angol hadügyminiszterrel. A tanácskozás után Daladier dolgozó szobájában újabb tanácskozás volt, amelyen résztvettek Gamelin tábornok, a francia nagyvezérkar főnöke, Colson vezérkari főnök, a légügyi minisztérium vezérkari főnöke, Darlan tengernagy és Coulondre, Daladier kabinetfőnöke.

ket XII. Pius pápa is ünnepélyesen kárhoztatott. A biboros véleménye szerint lehetetlen, hogy a jelenlegi harc ne fejeződjék be győzelemmel, mert az emberiség legmagasabb érdekeiért folyik.

(BERLIN.) (Rador.) A DNB német távirati iroda azokkal a hírekkel kapcsolatosan, mintha Németországnak Amerikában eszközölt kölcsönkísérlete azért hiúsult volna meg, mert Amerika a kölcsön folyósítását rendkívül súlyos feltételekhez kötötte, hivatalos német helyről a leghatározottabban kijelentik: Németország semmiféle kísérletet nem tett arra, hogy az amerikai piacon kölcsönt vegyen fel.

(RÓMA.) (Rador.) A lett légharóító ütegek számos lengyel repülőgépre nyitottak tüzet, kényszerítve őket a leszállásra. A Lettországra menekült lengyel repülőgépek száma eddig 83.

(KAUSAS.) (Rador.) A szovjet csapatok Litvánia határa felé való közeledésének hatása alatt a lengyel katonák legtovábbra is a fegyvert és visszatér falujába, ahol folytatja polgári foglalkozását. Litvániában mégis tartanak attól, hogy az orosz tulerő nyomása következtében nagyobb lengyel csapatok fognak Litvánia területére menekülni.

(PÁRIS.) (Rador.) Paderevszki, a világhírű zongoraművész, a lengyel köztársaság volt első elnöke kiáltványt intézett a lengyel néphez, amelyben élesen tiltakozik a lengyel népet ért fádalmas sors és meg nem érdemelt elbánás ellen.

(VARSÓ.) (Rador.) Legújabb jelentések szerint a német csapatok rohammal elfoglalták Varsó Praga és Wola nevű külvárosait. Az ágyudörrenés és a robbanások zaja még a varsói rádióadó állomásig is elhallatszottak, éppen abban a pillanatban, amikor a két külváros elfoglaló jelentést a varsói rádió is bejelentette. Wahlaw Lipinski ezredes, a rádió mikrofonja előtt a következő szavakat mondotta: „A lengyel gyalogság bebizonyította fenségességét a tulnyomó számban lévő német gyalogsággal szemben. Varsó egyes negyedeiben a lengyel gyalogság szuronyharcot folytat.”

(BERLIN.) (Rador.) A DNB német távirati iroda jelentése szerint az a 11 ezer hadifogly, akit tegnap Zabole helységénél fogtak el, a második gyaloghadosztályhoz, egy lovasdandárhoz és egy motorizált dandárhoz tartozott, akik a déllengyelországi hadsereg kötelékében Pistor tábornok parancsnoksága alatt tevékenykedtek.

(PÁRIS.) (Rador.) A francia főhadiszállás szeptember 20-án este a következőket jelentette: Az arcvonal különböző szakaszai az ellenséges tüzéség tevékenységet fej ki. A francia és a német vadászpilóták között több légi harc foly le. Egy ellenséges repülőgépet vonalai mögött lelőttünk.

Gyermekek világa Isten teremtőmánya és a technika vívománya felett

— Te mit vennél magadnak, ha sok pénzed volna? — hallok hátam mögött az uccán egy kíváncsiskodó gyermekhangot.

— Hát természetesen egy szép lovat — válaszolja a másik gyermek.

Kissé félrehúzódok és előre engedem a foltosnadrágos, mezitlábú, 7—8 évesnek látszó, jókora kosarat cipelő fiúcskát.

— Na nekem inkább egy bicikli kellene, de nem is biciklit, hanem egy motorbiciklit vennék — sóhajtja a másik.

— Ó, már én jobban szeretem a lovat, azt meg lehet kefélni, simogatni, az megismeri a gazdáját és nyereg, ha látja jönni.

— Ugyan ne mondd, de hiszen a ló fél az autótól, megbokrosodik és akkor megrugja a gazdáját.

— Én olyan lovat veszek, amelyik nem bokrosodik meg.

— Minden ló megbokrosodhatik, a falusiak lova, sőt a katonaló is.

— Igen, a falusiak lova az paraszt ló, kint legel a mezőn és már el van vadulva, a katonalóva meg fél az ágyúzótól, de az én lovam az uri ló lesz, az nem fog megvadulni. Én megtanítom, hogy bátor legyen, semmitől se féljen, olyan bátor legyen, mint a gazdája, mert én nem félek semmitől!

— Na, már nekem azért inkább motorbicikli, vagy autó kell. Azzal nincs annyi baj, mint egy lóval.

— Dehogy nincs. Hiába van autód, ha nincs benzined, megáll a gép és fuccs. El akarsz utazni és a géped felmondotta a szolgálatot.

— De hát te mit csinálsz a loval, ha nincs pénzed zabra? Azt hiszed, hogy fog neked éhesen is szaladgálni... És a ló akkor is eszik, ha nem dolgozik semmit, de az autónak csak akkor kell benzin, ha használok és az autót gyorsabb is, mint a ló.

— Hát persze, hogy adok enni a lovamnak, mit gondolsz? Inkább én nem ebédelek, semhogy szegény lovamat éheztessem. Hiszen a ló az én barátom lesz... Én azt szeretni fogom.

— Én is szeretni fogom az autót. Megtanulok vezetni, megismerem egész szerkezetét, szétszedem, összerakom. Ha valami baja van és az autó megáll, én leugrok róla, alábujok, egyet-kettőt csavarok rajta, pillanatok alatt meg van javítva és már szalad is. De mit csinálsz te, hogy ha a lovad megmakacsolja magát, nem akar menni? Nem tudod mi baja, nem vagy állatorvos, nem tudod meggyógyítani.

— Én úgy fogom tartani a lovamat, hogy vigyázni fogok rá, ápolom, hogy ne legyen semmi baja. És ha makacsodik, csak egy jó szót szólok neki és úgy fog szaladni, mint a villám. Hiába van autód, az csak egy gép, az nem él, nem érez. Te szeretted, de ő nem tud róla, ő nem ismer, nem szeret téged. De ha én jól bánok a lovammal, ő is hű marad, olyan lesz, mint egy jó barátom, érezni fogom, hogy ragaszkodik hozzám és ha rajta lovalok, tudom, hogy nem vagyok egyedül, mert a lovat az Isten teremtette, hiszen az állatoknak is van lelke...

Igy vitatkoztam a két villogó szemű fiúcska: a ma gyermekei, a jövő emberei Isten teremtménye és a technika vívómánya fölött...

Z. M.

— Folytatják a román-német gazdasági tárgyalásokat. Bucurestiből jelentik: Bujoiu nemzetgazdasági miniszter elnökletével a tegnapi napon a szakbizottság folytatta a kereskedelmi és fizetési egyezmény megkötésére irányuló tárgyalásokat a német gazdasági bizottsággal. A tárgyalások rövidesen kedvező befejezést nyernek.

P. E.
PAYENS

AZ ARANY URAI

(12.)

Becsapta maga mögött az ajtót és le-sietett az uccára. Kémlelő szemekkel nézett körül. A legközelebbi uccasarkon elégáns, sötétkék autót állt. Ajtaja, mintha megmozdult volna, ahogy a leány közeledett.

Csakugyan Harry ült benne.

A soffőr leugrott üléséről, udvarias mozdulattal feltárta a kocsiját. Hilda sietve besurrant. A félhomályban hiába kémlelte barátja arcát, nem láthatta szemének kifejezését, sem mosolyát. Szokott meleg mozdulattal simult hozzá és közel hajolt arcához, hogy megcsókolja. A fiatal ember elhárította magát.

— Vigyázz Hilda, nem vagyunk egyedül.

A leány kissé sértődötten hökkölt vissza:

— Máskor nem voltál ilyen óvatos, Heinz. Hányszor jöttél értem taxin?... — Az más. A taxin idegen soffőr ül... de ez itt saját alkalmazottam.

A leány kissé gunyosan nevetett:

— No és rossznéven veszi tőled, ha egy szép leány megcsókol? Mit fogsz ilyen szigorú ellenőrzés mellett kezdeni, Heinz?

— Már százszor kértelek, hogy ne nevezz Heinznek. Megmondtam, hogy felvettem nagybátyám nevét: Harry Seemann vagyok. Vedd egyszersmindkorra tudomásul.

A leány hetyke választ akart adni, de hirtelen eszébe jutott, hogy elrontja együttlétük hangulatát, ha most akár túlságosan érzékenykedik, akár támadó álláspontot foglal el, pedig olyan sokat remélt ettől az együttlétől.

— Vigyázzni fogok, hogy ne téveszem többet össze új nevedet a régi-vel — mondta sóhajtván. — Bajos meg szokni, ha az ember három év óta mindig „Heinz” néven alszik el és „Heinz” névvel ébred... és mindig, mindig csak azt az egyet sóhajtozza. Harry még szokatlan, idegen. Nem tudom ki az? Ugyanaz-e, aki régi ideálom volt? Vagy pedig az új név egészen új embert takar?

Harry megragadta a kedvező alkalmat, hogy takarodót fujjon.

— A névváltoztatás önmagában véve még nem jelentene semmit, de a megváltozott körülmények kétségkívül más embert csináltak belőlem.

Hilda nagyra nyitotta szemét:

— Igen... Csakugyan... látok valami változást a szemedben... a hangodban is... Mond, Harry ez nem csak külsőség? Ez érzésekre is megy? A szived is megváltozott?

Harry nem akart éppenséggel brutális lenni, bár néhány pillanatig küzdött magával, hogy ne mondjon meg mindent rögtön, kiméltlenül!

— Istenem... az ember nem tépheti ki lelkét, érzéseit önmagából — mondta kissé vontatottan — akit eddig szerettem, azt bizonyára ezután is szeretni fogom, de az életem körvonalai lényegesen kitágultak és ebbe a tágult horizontba annyi minden és mindenki illeszkedik bele...

— Hogy én csak elenyésző pont vagyok benne? Ezt akartad mondani? — kérdezte Hilda megdöbbenve és szá-jában érezte dobogni szívét.

— Elenyésző pont?... Ne beszélj így Hilda... Jól tudod, te voltál legdrágább fiatalkori szerelmem. Ezt az ember nem felejt el soha.

— Üres frázis... mihelyt múlt időben beszélsz róla — válaszolta a leány keserűen.

(Folytatása következik.)

TESTEDZÉS

Válogatott jellegű lesz a Venus-Victoria bajnoki mérkőzés

(BUCURESTI.) A labdarugó szövetség tegnap esti ülésén úgy határozott, hogy az októberi magyar-román válogatott mérkőzésre való tekintettel, vasárnaptól kezdve megfigyelés alá veszik a kijelölt játékosokat. Az első válogatott jellegű mérkőzés vasárnap Kolozsváron lesz, ahol a Venus-Victoria A-liga mérkőzést dr. Virgil Economu, az új szövetségi kapitány is végig fogja nézni.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a Victoria vezetősége tegnap ülést tartott dr.

Hatieganu Simion elnökletével. A vezetőség úgy határozott, hogy a Venus mérkőzésig az összes Victoria játékosokat egy táborba gyűjtik. Egyben elhatározták azt is, hogy csütörtök reggeltől kezdve a tolongások elkerülése végett jegyelővételt állítanak fel a következő három helyen: A Piața Unirii autóbusz-újságárús kioszkban, a Stadion sportáruházban és az Urus újságárúsánál. Mindhárom helyen vasárnap déli 12 óráig lehet jegyet kapni a Venus-Victoria mérkőzésre.

Tiszta románeredetű játékosokból állítja össze a szövetségi kapitány a magyar válogatott elleni csapatot

(BUKAREST.) Ha váratlan akadály nem terem új helyzetet, most már bizonyosra lehet venni, hogy október 21-én és 22-én lejátszák Bukarestben a román-magyar A és B válogatott mérkőzést. A román labdarugószövetség serényen dolgozik a mérkőzés előkészítésén. A szövetségi kapitány, mint jelentettük, kijelölte a román B-válogatott keretét, amelyből később kiválogatja azokat a játékosokat, akiket

szembeállít a magyar csíklókkal. A játékoskeretben — nagy meglepetésre — csak egyetlen kisebbségi játékost, a nagyváradi Spielmannst jelölték ki. Az A-válogatott összeállításánál teljesen mellőzni fogják a kisebbségi játékosokat. A labdarugószövetség ezáltal meggyőződést akar szerezni: milyen erőt jelent a tiszta román játékosokból összeállított együttes.

A Ferencváros vezet a magyar nemzeti bajnok- ságban

1. Ferencváros	3	3	—	—	12:5	6
2. Elektromos	3	2	1	—	7:3	5
3. Újpest	3	2	—	1	9:5	4
4. Szeged	3	2	—	1	5:5	4
5. Nemzeti	3	2	—	1	5:5	4
6. Gamma	3	1	1	1	4:3	3
7. Hungária	3	1	1	1	7:6	3
8. Kispest	3	1	1	1	9:9	3
9. Taxi	3	1	—	2	5:5	2
10. Haladás	3	1	—	2	4:5	2
11. Törekvés	3	1	—	2	5:8	2
12. Kassa	3	1	—	2	2:6	2
13. Bocscai	3	1	—	2	1:6	2
14. Szolnok	3	—	—	3	4:8	—

Örök időkre eltöltik működésüktől azokat a játékosokat, akik költségükön felül díjazást kérnek. Bukarestből jelentik: A román labdarugószövetség bíróbizottsága, mint jelentettük, határozatot hozott, amelynek értelmében a játékosok működésükért csupán a tényleges költségek megtérítését kérhetik az egyesületektől. Azokat a játékosokat, akik ezt a rendelkezést nem tartják be, örök időkre eltöltik a működésüktől.

Új uszósoda tünt fel Amerikában. New-yorkból jelentik: Mat Mann, a híres uszó-edző új uszósodát fedezett fel. Az új uszó-csillag: Waldemar Tomski a 100 yardos gyorsuszásban 50.3 mp-t ért el és ezzel megdöntötte Weissmüller 51 mp-es világ-csúcsát.

Serban miniszter szemleutja Erdélyben

A miniszter orvosolja a mővidék lakosságának panaszait

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Annak a szemleutnak a során, amelyet dr. Serban Mihail földművelésügyi alminiszter Erdélyben tett, meglátogatta a Móc-vidéket is és ennek a vidéknek a földművelésügyi minisztérium hatásköre alá eső intézményeit. A miniszter mővidéki szemleutjára Radulescu ezredes, Tordavármegye prefektusa, Petrescu vezérfelügyelő, Zeicu és Brosteanu tanácsosok, valamint dr. Ciomac földművelésügyi minisztériumi vezérfelügyelő kísérték el. A szemleut során meglátogatták Kolozs-, Torda- és Alsófehérvármegye vidékeit. A miniszter és kísérete örömmel állapította meg a Gyalu és Dezmér melletti ü-mölcsfaültetvények fejlődését, amelyeket különösen Barai és Visea községekben Chitu Alex erdőmérnök irányítása mellett telepítettek, továbbá az ujonnan befásított erdőterületek szép fejlődését is.

Az Aranyos-folyó völgyében Tordavármegyeiben megtekintették a Mihai Viteazulról elnevezett gyümölcsösöket.

majd Dobrescu erdőmérnök vezetése mellett látogatást tettek Fagetul Serii községben, továbbá az Oconis község melletti levő Caprariu hegytetőn és Salciua de Jos községben. Nagy megelégedéssel állapították meg azokat a hatályos intézkedéseket, amelyek a vízmások romboló hatásait megfékeztek. Megállapította a miniszter és kísérete azt is, hogy a fiatal erdőségekben az új fásítások öröndetesen fejlődtek.

Campani-Topánfalva községben Serban miniszter találkozott Papp Danila tábornokkal, Marostomány királyi helytartójával és a többi szakértőkkel, akikkel együtt meghallgatta a Móc-vidék lakosságának kéréseit, panaszait és azok orvoslása érdekében azonnal megtekintette a szükséges gyakorlati intézkedéseket. Serban miniszter úgy Tordán, mint Topánfalván meglátogatta a kertészeti és a mezőgazdasági faipari iskolákat is, majd folytatta szemleutját Abrudbányán és Zalatnán keresztül Gyulaféhevárra.

MA KEZDŐDNEK ROMÁNIA TENISZ-BAJNOKSÁGAINAK KÜZDELMEI BUKARESTBEN. Bukarestből jelentik: Az országos teniszbajnokságok küzdelmei ma kezdődnek meg. A bajnoki versenyekre a legjobb romániai versenyzők jelentették be részvételük. Kolozsvárról is több játékos utazott le a versenyekre. Ott lesz a küzdők között Pusztay, Benedek, Sikó, Szász Éva, Radó Klári, stb. Csak sajnálni lehet, hogy a KAC nem képviselteti magát nagyobb versenyzőgárdával a bajnoki versenyen, amelyen egyébként igen erős mezőny indul, s így alkalma lenne a játékosoknak nagyobb küzdőszellemet elsajátítani. Ali ez elsősorban a KAC hölgyjátékosaira, jelesül Lám Ilire, aki az ideális játékos minden kellékével rendelkezik, fegyvertárából csupán a küzdőszellem hiányzik.

Október 1-én: Bécs-Budapest válogatott labdarugómérkőzés. Bécsből jelentik: A német birodalmi sportbiztos hozzájárult az október 1-ére kitűzött Bécs-Budapest városközi labdarugómérkőzés lejátásához. A mérkőzést Bécsben tartják meg. Bécs csapatát a vasárnapi magyar-német mérkőzés alapján — Budapestben állítják össze.

Rádió

PÉNTEK, szeptember 22.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Pontos időjelzés, időjárás, lemezek. 13: Hírek, lemezek. 13:30: Déli zene. 14:10: Hírek. 15:10: Időszertű anyag. 19: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, felolvasás, majd szórakoztató zene. 20: Felolvasás. 20:25: Gounod: Faust opera közvetítése, utána hírek, majd magyarnyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. 13:10: Cigányzene. 13:40: Hírek. 14:30: Táncczene. 15:30: Hírek. 17:15: Diákfelőra. 17:45: Hírek. 18:15: Felolvasás. 18:40: Hanglemezek. 19: Sportközlemények. 19:15: Szalonzene. 19:45: Humoros csevegés. 20:15: Hírek. 20:25: Énekszámok. 21:10: Hangverseny. 22: Hírek. 22:15: Táncczene. 22:40: Hírek. 23: Zongoraverseny. 24: Cigányzene. 1:05: Hírek.

Reuter jelenti:

(PÁRIS.) A világháború kitörése óta (1914.) tegnap csinálták a francia lapok a legnagyobb újságot, mert a Hitler beszédét közlő rendkívüli kiadások egész sorozatát kapkodták szét pillanatok alatt.

(BUENOS AIRES.) Az egész délamerikai sajtó közli a német államfő danzigi beszédét anélkül azonban, hogy kommentárokat fűzne hozzá.

(GENOVA.) A Vergilius gözös tegnap indult el ezer utassal Középamerikába.

(NÁPOLY.) A Vicania gözös 1200 utassal elindult Newyork, a Victoria gözös 870 utassal Jokahoma felé.

(KOPPENHÁGA.) A dán fővárosban 1500 amerikai állampolgár várakozik arra, hogy őket hazaszállítsák.

(DE HAAG.) A Telegraaf című lap szerint a blokád miatt egyelőre befogják szűntetni a brit-holland hajózáratokat.

(LONDON.) Hastingsban a városi hatóságok betiltották Wagner Richard zeneműveinek előadását.

(ROTTERDAM.) A dokkmunkások között sztrájkmozgalom indult meg. A munkások 100 százalékos munkabéremelést követelnek.

(BELGRÁD.) A jugoszláv bauxit telepek a kivétel hiánya miatt legnagyobb részt beszüntették üzemüket.

(SANTIAGO DU CHILL.) Chile köztársaság most ünnepli függetlenségének 129. évfordulóját. Az ünnepségeket a hó 18-án nagyszabású katonai dísz-szemlék vezették be.

(BERLIN.) A német kormány a közlekedési balesetek elszaporodása miatt és tekintettel az esti elsötétítésre, új rendszabályokat fog kiadni.

(BELGRÁD.) Délserbiában szokatlanul enyhe idő lépett fel. A fák egy része másodszor is virágzik.

— Kiskorukból álló veszedelmes betörőbandát lepleztek le Jasiban. Jasiból jelentik: A rendőrség nyomozó közegét veszedelmes bandát fogtak el, amelynek tagjai 16—19 éves suhancok voltak, akik az utóbbi időben a betörések lopások egész sorozatát követték el. A betörő társaság tagjai többek között Bejan Profir, Macovshii Sokrate és Ureche Gheorghe. A kiskorú betörők lakásának padlásán a betörésből származó holmik egész raktárát találták meg. Kihallgatásuk után átadták az ügyességnek.

Bolgrad város köszönete Titeanu Eugen propaganda- ügyi miniszternek

(BUCURESTI.) Titeanu Eugen, a propagandaügyi miniszter a következő tartalmu táviratot kapta:

Az a gondosság, amellyel szíves volt a mozikaravánt Bolgrad városába küldeni, örökké emlékezetes és elismerésreméltó marad, mert alkalmat adott a város lakossága nagy tömegének arra, hogy csodálattal szemlélhesse meg nemzetünk erejét és országunknak eddig nem ismert szépségeit. Szeptember 13-ának estéje páratlan marad a közeli múlt 20 éves történetében. Egészséget! Alexandru Radacovici, tartalékos őrnagy, Bolgrad város polgármestere.

Két év után újra összeül az erdélyi reformátusok parlamentje

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az erdélyi református egyház igazgatótanácsa november 25-ére hívta össze az egyházkerületi közgyűlést a református teológia disztermebe. A közgyűlés kiemagasló eseménye Vásárhelyi János püspöki jelentése lesz, amely feltárja az időszerű iskolai és egyházi kérdéseket. Az erdélyi reformátusok parlamentje két év óta nem tartott ülést és így a mostani tanácskozások elé a hívők, de az egész magyar közvélemény is várakozással tekint.

Miért indult ellátás a marosvölgyi faipari munkások vezetői ellen?

A kolozsvári katonai törvényszéken tegnap tartották meg a marosvölgyi faipari munkások vezetői bűnperében a tárgyalást. A munkásvezetők ellen az a vád, hogy a folyó évi március 13-ra gyűlésre hívták össze a munkásszervezet bizottságát a szakmai céh megalapítása érdekében. Miután a munkásvezetők a gyűlés megtartására nem kérték ki a hatósági engedélyt, két faipari munkásvezér ellen a katonai törvényszék megindította az eljárást. A tegnapi tárgyaláson a munkásság vezetői arra hivatkoztak, hogy a céhtörvény rendelkezése értelmében a bizottsági ülésekre nem kell külön hatósági engedélyt kérni és így az ök eljárásuk nem volt semmiféle tekintetben törvénybeütköző. A katonai törvényszék tekintettel arra, hogy a per tanui nem jelentek meg a tárgyaláson, hivatalból kitűzendő új határrapra halasztotta el a tárgyalás folytatását.

Agyonlőtte édesanyját a revolverrel játszó gaz- dálkodó

Lugosról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt még két hónappal ezelőtt a közeli Pogonesti községben. A halálos szerencsétlenség csak most derült ki. Még július 29-én történt, hogy Peia Roman 29 éves gazdálkodót meglátogatta édesanyja, Anastasie Peia. A házban nem sokára megjelent a gazdálkodó Grozescu Ion Matu nevű Botinesti községből való barátja, aki a lugosi lovasezredtől szökött meg. Vacsorára után Peia Roman a katonaszökevény revolverével kezdett játszani, miközben a fegyver elszűlt és a golyó a gazdálkodó édesanyjának mellébe furódott. A súlyosan sebesült asszonyt beszállították a lugosi kórházba, ahol két nappal ezelőtt meghalt. Halála előtt az asszony bevallotta, hogy saját fia vigyázatlanságának lett az áldozata. Az asszony vallomása alapján Peia Romant letartóztatták. A vizsgálat során megállapítást nyert az is, hogy a gazdálkodó többször megkínózta édesanyját és Grozescu nevű barátjával együtt rendszeresen lopkodta. A szökevény levő Grozescu ellen országos körözlevelet adtak ki.

Szeptember 24-én nagyszabású lég- védelmi gyakorlatot tartanak Kolozsváron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Kolozsvár polgármesteri hivatalának MONT hivatala 1004—1939. szám alatt hirdetményt bocsátott ki, amelyben a közönség tudomására hozza, hogy szeptember 24-én, vasárnap délelőtt 12 órakor az Unirii-téren a városháza előtt oktató jellegű légvédelmi gyakorlatot fognak tartani.

A MONT vezetősége kéri a közönséget, hogy minél nagyobb számban jelenjen meg ezen a légvédelmi bemutató gyakorlaton és hozza magával gázálarcait is, miután ezt a gyakorlatot a légvédelmi törvény 11. szakaszának rendelkezése szellemében a polgári lakosság megfelelő kiképzése céljából tartják meg és ez alkalommal harci gépeket is fognak használni. A hirdetés felhívja az összes vállalatok vezetőit, utasítsák személyzetüket és alkalmazottaikat, hogy gázálarcukkal együtt jelenjenek meg a gyakorlaton. Azok,

akik nem rendelkeznek gázálarccal, azt beszerezhetik a Solidaritatea Românească szövetségénél a Piața Unirii 1. szám alatt darabonként 640 lejés árban.

A szeptember 24-iki vasárnapon meg tartandó légvédelmi gyakorlatnál a közönséget nem figyelmeztetik a riadójelekre és így a közönségnek nem is kell az óvóhelyekre vonulnia. A lakosság megfelelő tájékoztatása és kiképzése céljából néhány légi bombát fognak ledobni, majd a kolozsvári katonai tűzoltóság osztagai megkezdik a mentési feladatokat. A gyakorlat egész ideje alatt a közönség megfelelő tájékoztatást és utasítást fog kapni a városháza erkélyén elhelyezett hangszórók útján.

A vonatkozó hirdetményt dr. Bornemisa Sebastian Kolozsvár város polgármestere és dr. V. Sortan, a városháza MONT hivatalának főnöke irták alá.

Emelkedett a növendékek száma az erdélyi református tanintézetekben

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Iskolafentartó egyházaink tanügyi szervei most állítják össze a nemrég megkezdődött tanév mérlegét: mennyit erősödtek, vagy gyengültek az új iskolai években? A római katolikus és az unitárius egyház tanfelügyelősége még nem készült el a számadatok összeállításával, de annyi már is megállapítható, hogy

a növendékek számában az erdélyi katolikus és unitárius iskolákban emelkedés mutatkozik.

A református egyház iskolai adatai sem állanak még tisztán, mert még

sok növendéknek vitás a felvétele a megszorító rendelkezések miatt. Dr. Illés Gyula tanügyi előadó megállapítása szerint

az erdélyi református középiskolákban kétszázzal több növendék iratkozott be, mint tavaly, összesen 2900 tanuló.

Az elemi iskolák növendékeiben is 2 százalékos emelkedés mutatható ki. A most megindult tanévben összesen 23 ezer növendék iratkozott be. Ezek a számok, mint említettük, nem véglegesek, de nagy eltolódást már nem szenvedhetnek.

Tiltott baptista röpiratok terjesztői a kolozsvári katonai törvényszék előtt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Maior Iosif baptista prédikátor a Szilágyosomlyón levő Lázár-féle nyomdából a nyomdajelzős tudta és engedélye nélkül elhozott 500 példányt abból a röpiratból, amelyet a „Kincsek gyűjteménye” címen Antal Mária baptista nő nélkül nyomtatott ki, hogy erre a sajtóellenőrző hivataltól megfelelő engedélyt kért volna. A folyó évi január havában a vallási propaganda-röpiratokat a baptisták terjesztési kezdtek. Különösen Maior Iosif osztogatta azokat nagy számban szét a falvak lakói körében. A tiltott módon kinyomtatott és terjesztett röpiratok a hatóság kezébe kerültek, mire Maior Iosif és Antal Mária ellen megindult az eljárás.

A kolozsvári katonai ügyészség a

sajtó ellenőrzésről szóló törvény megszegése és tiltott propaganda üzése miatt emelt vádat. A tegnap megtartott tárgyaláson Antal Mária beismerte, hogy nincsen semmi iskolai végzettsége és képzettsége ahhoz, hogy könyvet írjon, de isteni sugallat ösztönözte arra, hogy a baptista vallásfelekezeti eszméit és tanait röpiratokkal terjessze. A katonai ügyész, tekintettel arra, hogy az ilyen engedély nélkül nyomtatott és terjesztett röpiratok romboló hatásuk a lelkekre és alkalmasak arra, hogy megbontsák a békét és egyetértést a falusi lakosság körében, példás büntetés kiszabását kérte a vádlottakkal szemben. Dr. Glasek ügyvéd védőbeszéde után a katonai törvényszék holnapra halasztotta az ítélet kihirdetését.

Kolozsváron október hónapban tartják meg az ügyvédi vizsgákat

A fegyvergyakorlatokra behívott ügyvédjelöltek részére későbbi időpontban tartanak külön vizsgát

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári ügyvédi kamara nagyfontosságú ülést tartott, amelyen az október hónap folyamán Kolozsváron megtartandó ügyvédjelölti vizsgák kérdését tárgyalta le.

Az ülésen elhatározták, hogy azok az ügyvédjelöltek, akik az októberi vizsgára jelentkeznek,

kötelesek az előírt időben sürgősen benyújtani erre vonatkozó kérelmeket, amelyeket fel kell szerelniük az ügyvédtörvényben előírt okiratokkal.

A vonatkozó kéréseket és okiratokat legkésőbb október 10-ig kell a kolozsvári ügyvédi kamara dékáni hivatalához benyújtani. Elhatározták azt is, hogy az erdélyi és bánási városok összes ügyvédjelöltjei a kolozsvári

ügyvédvizsgázati bizottság előtt kötelesek a vizsgát letenni. Tekintettel arra, hogy a fiatal ügyvédjelöltek közül számosan katonai fegyvergyakorlatra vonultak be és ennek következtében nem jelenthetnek meg az októberi vizsgán, a kolozsvári ügyvédi kamara tanácsa elhatározta, hogy megkeresést intéz a Bukarestben székelő Romániai Ügyvédszövetséghez, hogy

a jelenleg tényleges katonai szolgálattal teljesítő ügyvédjelöltek részére engedélyezzen későbbi időpontban új vizsganapot.

Az ügyvédi kamara tanácsának ülésén dr. Dragomir Alexandru dékán elnökölt. A kiváló jogtudós megnyitó beszédében részletesen ismertette az erdélyi és bánási ügyvédjelöltek helyzetét, majd dr. Metes Petre és dr. Pop

Jonel prodékának felszólalása után hozta meg a kolozsvári ügyvédi kamara tanácsa az ügyvédi vizsgákra vonatkozó fenti határozatát.

Az ügyvédi kamara tanácsa elhatározta azt is, hogy megszünteti az ügyvédek és ügyvédjelöltek igazolványainak kicserélését. A régi igazolványok ugyanis a folyó évi október elsején elvesztik érvényességüket. Ennek következtében az ügyvédi kamara felszólítja a kebelébe tartozó összes ügyvédek és ügyvédjelöltek, hogy még a fenti határidő előtt nyújtsák be új igazolványaik kiállítására iránti kérvényüket és a kérvényben mellékeljenek két darab fényképet és a törvényben előírt bélyegilletéket is.

A nemzetgazdasági miniszterium 39 cikket minősített közszükséglettel jellegűnek

(BUCURESTI.) A nemzetgazdasági minisztérium közszükségleti cikkeknek minősítette a friss húst, a füstölt húst, a husból készült preparátumokat, az állati zsírt, az élő és levágott házi szárnyasokat, a tojást, a tejtermékeket és a turót, a friss halat, a halkonzerveket, a halból készült preparátumokat, a zöldségféléket, a belföldi, valamint a külföldi gyümölcsöt, friss és konzervált állapotban is. A buza, a rozs- és tengerlisztet, a kenyeret, a lisztből készült pogácsát, a fogyasztásra szolgáló ételolajat, egy a bel-, mint külföldi gyártmányut, a sót, az árpát, a maszlínát, a kávé és kávépótlékot, a teát, a cukrot, a főzőcsokoládét, az ásványi vizeket és a szikvizet, az acélt, a jeget, a szilárd fűtőanyagot, mint amilyen a fa, a szén és a háztartásokban használt brikett, a lámpaolajat, a denaturált szeszt, a szappant, a gyertyát, a meszet, a lámpaüveget, mosáshoz használt szódát, a fehér és kék keményítőt, a parasztgyapjufonalat, a kauszokot és a juh-bőrből készült subát és a zsiradékot.

Ravasz fogással másfél- millió lejt csalt ki a buzau kereskedőktől a szabónő és azután megszökött

Buzauból jelentik: Elena Niculescu, a város egyik legelső női divatszalonjának tulajdonosa, akinek igen jól ment az üzlete, széleskörű bizalmat élvezett ügyfelei és a kereskedők körében. A szabónő nemrég felkereste több kereskedő ismerősét, akikről többszáz ezer lejt kért kölcsön, hogy az iskolák leány növendékei Országőr-ruhájához szükséges nyersanyagokat megvásárolhassa. Azt állította, hogy nemcsak Buzau városában, hanem az egész megyében is kapott megbízást az iskolák Országőr-egyenruhájának elkészítésére. A felvett kölcsönösszegekre Elena Niculescu asszony szabályszerű üzleti váltókat is adott. Ily módon rövid idő alatt másfélmillió lejt szedett össze és azután ezzel a hatalmas összeggel együtt nyomtalanul eltűnt. A károsult kereskedők feljelentésére a rendőrség elrendelte a szélhámos szabónő országos körözését.

— Bezárták a fővárosi Wilson kávéházat. Bukarestből jelentik: A főváros egészségügyi hatóságai, amelyek rendszeres ellenőrzést tartanak az összes bucaresti vendéglőkben és kávéházakban, a tegnapi napon elrendelték a Brătianu körúton levő Wilson kávéház bezárását.

— Bezárult a Munka és Jóakarati kiállítás. Bukarestből jelentik: A munkaügyi miniszter rendezésében lefolyt Munka és Jóakarati nagyszabású kiállítását bezárták. A kiállítás szemléltető anyagát, a fényképeket, térképeket, statisztikai táblázatokat az ország nagyobb városaiban működő munkásszervezetek otthonai között osztották szét, ahol azokat kifüggesztik, hogy a munkásságnak állandóan alkalma legyen a tanulságos és szemléltető adatokat megtekinteni.

Apróhirdetések

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2683)

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szövete ket, készfelnéműt, kötöttáru, maradékokat Finkelsteinnál. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi háttamögött. (2678)

LEGMODERNEBB mély és sport gyermekcsik gyári árban, javításokat vállalunk. Str. Fabrica de Zahăr 47. Telefon: 19-03. (4370)

600 lej egy férfi strapa öltönyre való szövet. Samuel, Str. Măloasă 19. (4326)

PRIMA kivitelű modern új háló, ebéd-lők és kombinált szobák redukált árban sürgősen eladók. Műasztalos, Str. Moldovei 17. (4285)

VADONATUJ ezüstróka eladó. Str. V. Alexandri 10. (4303)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat, fel emelt árban veszek olcsón eladók. Str. Memorandului 4. Kapu alatt. (4307)

JÓKARBAN levő cserépkályha olcsón eladó. Str. Marinescu 50. (4347)

ÓCSKARUHÁKAT veszek és nagy vászlatokban eladók, megyek házhoz is. Grünfeld, Piața Unirii 18. (4357)

WERTHEIM kassza eladó. Cal. Reg. Ferdinand 120. Telefon: 2427. (4378)

PRIMA tűzifa olcsón megrendelhető Primaria trafikban. (4391)

KERESEK megvételre 2 drb. Wertheim-kasszát. Cim: Grün, Str. Cernăuți 3. sz. (4436)

Szép női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR“-ban

vásárolhat.
Calea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

EGY fázisu kisebb motort azonnali megvételre keresek. Márton, Cal. Reg. Ferdinand 105. (4435)

PERZSA bunda eladó. Str. Iuliu Maniu 6., apartament 9. (4426)

RADIÓ eladó Eumig márka 3 plusz 1. Cal. Moșilor 51. Frizeria Edison. (4453)

SZÉP faragott diófaszkekrény, tükör betéttel, ágy és éjjeliszekekrény olcsón eladó. Str. Reg. Maria 20. házmester. (4456)

INGATLAN

ELADÓ házak a Strada Romulus uccában kifogástalan állapotban lévő sarokház eladó 420.000 lejért, több lakással és 3 üzlethelyiséggel, havi jövedelem 6000 lej. — Az Astoria háta megett eladó szépfekvésű napos helyen 1 szobás, konyhás ház 150.000 lejért, azonnal beköltözhető. — Eladó egy központi fekvésű 3 szobás teljes komforttal bíró ház 500 ezer lejért és Regala ucca legszebb helyén nagy ház 170.000 lejért, hol 100.000 lej bankadósság átvethető. Ért.: Cal. Reg. Carol II. No. 13. alatt I. emelet 2. ajtó. d. u. 4-6-ig. (2718)

ELADÓ előkelő villanegyed elején délkeleti fekvésű, bekerített 720 nm. sarokparcella egészben, vagy részben. Str. Matei 5. sz. a. portánál. (4311)

ELADÓ nagyobb bérház központban, 8 százalék nettó jövedelemmel. Megkeresések „Sarokház” jellegre a kiadóba. (4312)

ELADÓ házastelek nagy kerttel, építkezési anyaggal. Str. Plugariilor 68. (4107)

ELADÓ sürgősen gyönyörű fekvésű 420 nm. villahely. A. Muresan ut felső részén. Érd.: C. M. Foch 44. Apart.: 24-a. reggel 10-ig, d. u. 2-4-ig. (4450)

ELADÓ ház: két szoba, konyha, éleskamra, villany, vízvezeték, kert, Str. Tache Ionescu 99. (4415)

MODERN házat 2 lakrészből állót keresek megvételre 500-550 ezer lejig a Tisztviselő-telep környékén. Ajánlatokat szeptember 21 és 23-ig a kiadóba „Victoria” jellegre kérek. Közvetítővel nem tárgyalok. (3996)

HÁZASTELKET vennék sürgősen, hol villany, víz van bevezetve. Cim a kiadóban. (4434)

ELADÓ sürgősen egy fél parcella. Str. Horea 123. Érd.: Str. Horea 121. sz. alatt, ára 55 ezer lej. (4457)

NYUGDIJAS tisztviselő, gyermektelen, házgondnokságot vállalna belvárosban 1 szoba, konyhás lakásért. Cim a kiadóban. (4448)

ÁLLAST KERES

ÁPOLÓ beteg mellé ajánlkozik, vidékre is megy. Cal. Moșilor 29. (4336)

Az új bérlők jelentkezése a színháznál

A régi bérlők mellett, akiknek tulnyomó része már megújította színházi bérletét, most már tömegesen folyik az új bérlők jelentkezése is. Az a gazdag program, amelyet a színház maga elé tűzött, általános tetszésre talált. Az új bérlők lelkesen csatlakoznak ahhoz a régi törzsgárdához, amely a színház iránti szeretetét évek óta változatlanul megmutatja.

Bérletet váltani szombat estig bezárólag lehet a színháznál este 7 és 9 óra között. Azonban telefonon is bárki bejelentheti igényét, s a színház megbízottja lakásán is felkeresi a bérlni óhajtókat.

Déryné ifiasszony

— A színház vasárnapi ünnepi megnyitója —

Teljes díszlettel, a színpompás kosztümök gazdag tarkasága közepette folynak az utolsó próbák Herczeg Ferenc bűbajos vigjátékából, a Déryné ifiasszonyból. Rengeteg próbát tartott az együttes a Déryné ifiasszonyból, de sikerült is olyan összevágó, lendületes összjátékot létrehozni, a jobbnál-jobb szerepeket olyan aprólékosan kidolgozni, hogy az előadásra máris teljesen megérett Herczeg remekműve.

A Déryné ifiasszony bemutatóján először fog szerepelni a színház új felhőgépe, amely a legmodernebb világítási effektust varázsolja a színpadra. Számos új horizont lámpa és egyéb technikai újítások fogják meglepni a közönséget. Színházunk megmutatja, hogy nemcsak játéktílusban, hanem technikai haladásban is lépést tart a korszerű színpadtechnika fejlődésével.

A vasárnapi megnyitó-előadásokra már árusítja a pénztár a jegyeket és semmi kétség, hogy az idén is zsúfolt nézőtér ünnepel együtt a színtársulattal az évadnyitás jelentős ünnepnapján.

FELSŐRÉS vagy hasonló munkát keres idősebb munkás. Str. Romulus 26. (4421)

EGYEDÜLÁLLÓ idősebb férfi ügynök, raktárnoki, vagy vendéglőben konyhafelügyelői állást keres. Pandula Árpád, Str. Ecaterina Varga 4. (4443)

FIATAL urfiasszony házvezetőnőnek elmenne magányos urhoz vidékre is. Címeket a kiadóba „Rendszerető” jellegre. (4452)

ÁLLAST KAPHAT

RÖVIDÁRU szakmában önálló kiszolgáló leányt és kasszás kisasszonyt keresek azonnalra. Ért.: Anny Szalon, Cal. Reg. Ferdinand 26. (4455)

NEMET nevelőnőt (tanítónő, vagy egyetemi hallgató) keresek elemista gyermekeim mellé délutánra. Ajánlatokat kizárólag levélben: Grünwald, Str. Tebei 17. (4296)

JÓMUNKÁS hölgyfodrászsegédnőt felveszek. Cim: Str. Iorga 5. Apart. 8. udvarban. (4202)

KÉMÉNYSEPRŐ segédek azonnal felvesz Vanca Vasile, Bistrița, Str. Vasile Alexandri 5. (2717)

MOSÓNŐT keres Crista fűrdő. Strada Dubălarilor 3. (4283)

MEGBIZHATÓ kifizetőt keresünk, lehetőség biciklivel azonnalra. Mercantil, Str. Berde 2. (4331)

DAJKÁT keresünk. Lengyel szanatórium. (2730)

MINDENES GYERMEKSZERETŐ zsidóleányt keres azonnalra Gottehrer, Str. Fr. David 10. (4407)

EGY bejárónő azonnali belépésre kerestetik. Cim: Ilie Dăncila, Str. Dacia 4. sz. (4425)

KERESEK azonnalra vidéki pékségbe állandó munkára pékségéret. Értekezni: Str. Ciocărliei 15. (V 4437)

BORBÉLY elsőosztályú munkást és egy tanult felvesz azonnal. Tárziu, Piața Unirii 2. (4432)

NŐI szabóságához fiú tanult felveszek, ugyanott korál spanyolfal eladó. Schönfeld, Piața Unirii 21. (4430)

TAKARITÓNŐT keresek délelőtti órákra. Str. Grigorescu 64. II. emelet. (4427)

FODRÁSZSEGÉDET kisegítőnek szombatra keres Melis, Str. Saguna 2. (4444)

NEWYORK szálloda keres mosóházba azonnalra megbízható gyermektelen házaspárt, lakást is kap. (4461)

ÜGYES kifizetőt azonnal felvételük. Blatt, P. Unirii 13. (4418)

CIPÉSZSEGÉDET azonnali munkára felveszek. Str. Grigorescu 12. (4402)

GYAKORLOTT jömegjelenésű leányt ruháiba keresek este 8-tól. Cafeneaua Europa, Str. Reg. Maria 6. (4449)

KERESEK románul, németül, esetleg franciául beszélő kisasszonyt iskolások mellé. Egész, vagy félnapra. Cim a kiadóban. (4458)

KÜLÖNFÉLÉK

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidloff) magánórákat, beszélgetést vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cim a kiadóban. (T1775)

PONGYOLÁT 60, ruhát 100 lejért varrok. Cim a kiadóban. (4374)

PRIMA tűzifa olcsón megrendelhető Primaria trafikban. (4390)

TYUKSZEMEIT biztos sikerrel kikézelei Oleinek orv. vizsg. lábapoló. Str. N. Jorga u. 19. rendel 3-6-ig. (4265)

IVANCSO ILUS kéri, címét azonnal Bistrița ismert helyre megadni. Sándor. (4431)

KERESEM azt az asszonyt, kivel az őszén beszéltem, hogy lakást átvenne butorral. Str. Moșilor 20. (2735)

TÁRSULNÉK, átvénnék, vagy bérlénnék bevezetett lakatosmihelyt, vagy más kisebb üzemet. Cim a kiadóban. (4420)

KIFOGÁSTALAN formájú öltönyöket, felöltőket, női angol és francia kabátokat egy próbával a legújabb bécsi mintára készítek. Alakításokat is vállalkozok. Vidékre pontosan szállítok. Croitoria Engleză Laczu Cluj, Str. Reg. Maria 46. (Baba Novac felől sarok.) (4451)

OKTATÁS

NEMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiai és egyetemi anyagot is tanít. Szept. 15-től csoportos tanításra előjegyzéseket felvesz. Székelyné. Str. I. Maniu 4., II. em. ajtó 3. (8454)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

ÉRETTSÉGIZETT fiatalember vállalja gimnáziumi tanulók magánoktatását. Címeket a kiadóba kérünk „Gimnázium” jellegre. (4294)

EGYÉVES kereskedelmi tanfolyamra jelentkezés, beiratkozás Cal. Reg. Carol II. 26. (2484)

SZABÁSZATI tanítás Gelch Edit volt ipariskolai tanárnőnél. Str. Regalá 38. sz. (4337)

HARMADIK gimnázista elvállalja elemisták tanítását nagyon olcsón. Perfekt román. Str. Văcărescu 28. (4441)

FRANCIA nyelvet modern módszerrel tanít, akadémistákat, középiskolásokat felelősséggel előkészít Párisban tanult nyelvűnár. Str. Dacia 4., I. 7. (Urania-mozgó sarkán.) (4440)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ nagy szoba, speiz a Dermata és Iris közelében 500 lej. Ugyanott egy főzőkemenca eladó. Str. Gh. Asachi 2. (4394)

HÁROM szobás, komfortos lakás november 1-re kiadó. Cal. Moșilor 54. (2685)

BUTOROZOTT szoba 1-2 személyre kiadó. Str. Artelor 16. (Kövespad.) (4284)

3 SZOBÁS komfortos modern villa közeli (sétatér mellett) villasor elején novemberre kiadó. Str. Fântânelei 7. (4291)

KIADÓ 4 szobás, összkomfortos lakás november 1-re. Str. Cantemir 17. (4333)

BORBÉLY és hölgyfodrászatnak alkalmas üzlethelyiség kiadó havi 1400 lejért. Str. Gen. Grigorescu 57. Ért.: Kozák börtönben, Cluj, P. M. Viteazul 15. (2728)

KÜLÖNBEJÁRATU, szép napos butorozott szoba mosdókagylóval kiadó. Str. N. Jorga 5. Em. (4316)

KÜLÖNBEJÁRATU fürdőszobás, butorozott szoba kiadó. P. Unirii 9. I. (4320)

KIADÓ Str. Liliei 1 szoba, konyha, ital-mérésnek alkalmas üzlethelyiség lakással, Str. Amurg 39. alatt szoba, kamara. Értekezni Str. Amurg 39. (4335)

KIADÓ 3 üzlethelyiség, 3 szoba, konyha, speiz, fürdő, pincék, külön telken. Ugyanott egy régi ház eladó. Str. Miron Costin 22. Érd.: Str. Horea 45-a. (4395)

SZOBÁ, konyha, speiz és egy szoba kertes házban kiadó. Str. Uzina Electrică 13. Sporttelep mellett. (4359)

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan butorozott szoba kiadó. Str. Tudor Vladimirescu 15. szám. (4354)

KIADÓ garzon lakás. Str. O. Iosif 6. Gólya-áruház mellett. (4424)

KIADÓ november 1-ére 2 szép szoba, fürdőszoba, veranda, amely konyhának is használható. Str. Andrei Muresan 25. sz. Garzon lakásnak kitűnő. (4438)

NAGY alkoves szoba modern összes komforttal kiadó. Str. Ilie Măcelar 20. (4429)

1 NAGY szoba, konyha, speiz olcsón kiadó. Str. Horea 6. (4428)

KIADÓ egy szoba, konyha, 1-2 hold területen, gyümölcsfákkal, legelővel, szántóval, vízvezetékkel, lehet disznót, tehenet tartani. Str. Cotitá 9. (4423)

KICSI egészséges szoba, konyha kiadó. Éndekeklődni: Piața Mihai Viteazul 20. Trafik-kioszk. (4439)

EGY szoba, konyhás felszuterin lakás kiadó. Str. Gojdu 9. (4445)

SZÉP nagy uccai parkettes szoba, külön bejárattal fürdőszoba használatra üresen kiadó. Megtekinthető 1 és 3 között. Str. Măcelarilor 8. I. em. Váradi (Vágóhidtér). (4446)

AZONNAL kiadó 2 szoba irodának. Str. Reg. Maria 5. (2736)

SZÉP parkettes uccai különbejárattal szoba fürdőszoba használatra kiadó. Str. Anton Pan 6. Telefon: 37-04. (4459)

ÜZLETHELYISÉG nagy kirakattal minden szakmának alkalmas, azonnal kiadó. Str. Regina Maria 43. (4454)

LAKÁST KERES

KÜLÖN telken 1-2 szobás lakást keresek mellékhelyiségekkel azonnalra. Ajánlatot „Külön telek” jellegre a kiadóba. (4422)

KERESEK 3 szobás komfortos lakást Grigorescu 60. számig, vagy a Fântânelel esetleg Ion Ghicabon november 1-ére, vagy azonnalra. Értekezni Str. Tebei 17., apartament 2. (4297)

Mozi

ROYAL MOZGÓ: Chaplin felesége, Paulette Goddard, Douglas Fairbanks jr., Janet Gaynor. 3 világsztár világhírnéje: Fialtság. Minden fiatal és öreg nézze meg, amelyben fontos utmutatást talál a mai helyzet nehéz problémáihoz.

CAPITOL MOZGÓ: Az új szezon legnagyobb premierje: A bánatos ucca. Hugó Bettauer remekműve filmen. Fősz.: Dita Parlo, Inkinjoff és Albert Prejean.

RIO MOZGÓ: Ma 3, 6 -s 9-kor. Két világsztár: I. Fegyenc voltam. (En és Te). Társadalmi dráma. Az évad szenzációja. Fősz.: George Raft és Sylvia Sydney. II. Honfoglalók. Monumentális rendezésű Wild-West film. Nagyobb, mint a Bengali. Fősz.: Joel Mc. Crea és Frances Dee. III. Hiradó. Köv. műsorunk: Tura, a dzsungel királynője. Színes film. Fősz.: Dorothy Lamour. II. A titokzatos 24-es kém. Fősz.: Herbert Marshall.

SELECT MOZGÓ: Fehér karnevál (Jég-ünnepély) 1940. legcsodálatosabb látványa ez a film, melynek eleganciája és fénye minden eddigit felülmúl. Főszerepben: Joan Crawford és James Stuart.

URANIA MOZGÓ: Szenzációs dupla műsor. I. Munkanélküliek. A három Ritz-fivér szenzációs vigjátéka. II. Büntény a Ringen. Kalandfilm, Fősz.: Péter Lorre.

THALIA MOZGÓ: Ma és mindennap. Minden idők leghatalmasabb dzsungel világlágere: Az őserdők hősei. Mindkét rész egyszerre egy helyért. Előadások ma és mindennap: 3, 6 és 9 órakor.

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szeptember 24. vasárnap d. u. 3: Jancsi és Juliska (Gyermekeleadás zenével, táncokkal és dalokkal. Jancsi: Fényes Alice, a többi főszerepekben: Beness, Czopán, Miklóssy, Faludi, Deésy, stb. Nagyon olcsó matiné helyárakkal.)

Délután 6: Gyimesi vadkirály. Este 9: Déryné ifiasszony (Herczeg Ferenc vigjátéka. Ünnepi megnyitó előadás. Rendező: Kádár Imre. Fősz.: Fényes Alice, Paál Magda, Havadi Nagy Ilonka, Miklóssy, Czopán, Rajnai Elli, Kovács György, Nagy István, Réthelyi Csóka, Deésy, Szabados, Lantos, Bodó, Dancsó, Csengeri Lajos, Solymossy, stb. Az énekkart Stefanidesz vezényli. Premier bérlet 1. szám.)

Hétfő fél 9: Déryné ifiasszony (Rendes bérlet 1. szám.)

Kedd fél 9: Déryné ifiasszony (Irodalmi bérlet 1. szám.)

Hirek

NAPTÁR. 1939. Szeptember 22. Pén-
tek. Róm. kat. és Prot.: Mór. Ort.:
Sf. Mart. Foca. Izr.: 9 Tisri.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

TAPINTATLAN FÉRJ.

A texasi férj így szól a nejehez:
— Ha tovább is szekirozol, itt elő-
ted lövöm föbe magam.

— Ez rád hasonlít. Tudod mennyire
idegesít a lövöldözés.

AZ ÚJ BETEGSÉG.

— Nos, hogy van a kedves fiac-
skája Kissné asszony?

— Oh, nagyon rosszul kedves szom-
szédasszony, mert szegénykét a tüdő-
gyulladás kivül még egy új beteg-
ség támadta meg.

— És melyik betegség?

— Hát kérem a „krízis“. Eppen
most mondta az orvos, hogy kénytelen
este újból eljönni, mert most már itt
van a krízis...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Szeptem-
ber 16., szombaton reggeltől szeptem-
ber 23., szombaton reggelig a kö-
vetkező gyógyszerárak teljesítenek éj-
jeli szolgálatot. Dr. Hintz, Unirii-tér;
Dr. Halász, Cuza Voda-tér; Flohr József,
Regele Ferdinand-ut; Diana, Nic. Jorga-
ucca.

— Zongora-leckék adását a legújabb
tanítási módszer szerint megkezdtem;
beiratkozás: naponta d. e. 11-től d. u.
6 óráig, Bányai N. Jolán volt zenekon-
servatóriumi tanárnő, Str. Nic. Jorga
12. II. em. ajtó 15.

— MÜTEREM ÉS VILÁGÍTÁS NÉL-
KÜL bárkinek, bárhol és bármikor fel-
vételeket készítünk jutányos árban és
művészi kivitelben. — Gyors és pontos
kiszállítás.

fofofilm
CLUJ STR. REG. MARIA 6. TEL. 33-46

— Nézeteltérésből uccai tüntetés.
(Szófia.) (Rador.) Az egyik szófiai zsidó
üzletben nézeteltérés támadt több fiatal
ember között, akik azután kivonultak
az uccára és ott tüntetni kezdtek. A
rendőrség 50 fiatalembert letartóztat-
ott, akiket internáltak. A kormány szi-
gorú intézkedéseket léptet életbe, ame-
lyek alkalmasok arra, hogy mindenne-
mű tüntetést megakadályozzanak és le-
hetetlenné tegyék a közrend és a köz-
nyugalom megbontását.

— Halálozás. Sokorói Pápay József
nyugalmozott i. ü. főszámtanácsos fe-
lesége 42 évi boldog és nyugodt ház-
élet után elhalálozott. E hó 16-án te-
mették el általános részvét mellett.

— Kommunista ifjak és határátlé-
pők pere a cernăuți katonai törvény-
szék előtt. Cernăuți-ből jelenti a Rador:
A katonai törvényszék tegnap kezdte
meg annak a 21 fiatalember bűnperé-
nek tárgyalását, akiket kommunista
mozgalommal vádoltak és azzal, hogy
kommunista röpiratokat osztogattak.
Végül pedig azzal, hogy gyűjtést rendez-
tek a kommunista célkitűzések megvaló-
sítása érdekében. A tárgyalás folytatá-
sát szeptember 28-ra halasztották el. A
katonai törvényszék ezután megkezdte
annak az 5 vádlottnak bűnperé tárgya-
lását, akiket azzal vádolnak, hogy til-
tott módon jöttek át a román-lengyel
határon. Ezek a vádlottak: Carol Kas-
sold berlini, Carol Smiee prágai, Joan
Wilceak, Albert Wilty és Bertaskuhl
lengyelországi lakosok, akik azzal a
szándékkal szöktek át Lengyelországból
román határon, hogy Constantába men-
nek és onnan hajón valamelyik távolke-
leti államba. A katonai törvényszék
mind az öt vádlottat egyenként 1 havi
elzárásra és az ország területéről való
kiutasításra ítélte.

Az utolsó menetrendszerű vonattal költözött el Budapestről Párisba Zsolt Béla, az „Ujság“ vezércikkírója

Magával vitte nagyváradi származásu felesé-
gét is — Napilapot akar indítani odakünn Boros
Lászlóval, az Esti Kurir volt szerkesztőjével

(BUDAPEST.) Zsolt Béla, a buda-
pesti „Ujság“ című lap ismert vezér-
cikkírója, aki Nagyváradon volt fiatal
korában újságíró, az utolsó menetrend-
szerű vonattal költözött ki Budapest-
ről Párisba. Tudvalevő, hogy a vasúti
összeköttetés a háború kitörésekor
megszűnt és csak a napokban állt
megint helyre.

Zsolt már a nyáron is járt kint a
francia fővárosban, hogy ott új elhe-
lyezkedést teremtsen magának, mi-
után a magyar újságírókamarába nem
vették fel és Párisban el is határoz-

ták, Boros Lászlóval, az „Esti Kurir“
volt felelős szerkesztőjével, aki ugyan-
csak kimaradt a kamarából, hogy egy
nagy, magyar napilapot indítsanak
meg a „világ fővárosában.“ Zsolt
most másodszor már csak átköltözökö-
ni jött haza és legutóbb már a felesé-
gét, a nagyváradi Rác Ágit is magá-
val vitte Párisba.

A háború kitörése természetesen fel-
borította a két neves budapesti újság-
író terveit és amint legújabbban értesü-
lünk, párisi magyar napilapjuk már
nem indulhatott meg.

Az építőmunkások vasárnapi értekez- letükön megvitatják nehéz helyzetüket

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A számos-
tartományi építőipari munkások céhé-
nek vezetői a vidéki tagozatok elnö-
keinek bevonásával vasárnap délelőtti
nagyfontosságú értekezletet tartanak
Kolozsváron. Napirenden egyetlen
pont:

a szakmai munkásság helyzetének
megvitatása és ezzel kapcsolatban
a munkanélküliség megszüntetése
sére irányuló teendők megbeszélé-
se szerepel.

Az értekezlet előadója Oltean Péter
országgyűlési képviselő lesz, aki ismer-
tetni fogja a munkásság gazdasági
helyzetét és javaslatot tesz a munka-
nélküliség kérdésének megoldására.

Az építőipari munkásság feszült vá-
rakozással tekint a vasárnapi értekez-
let elé, mert

ettől várja helyzetének jobbra-

fordulását.

Kétségtelen, hogy az építőipar érzi
meg leginkább a világpolitika hullám-
veréseit.

A vállalkozókedv immár egy év
óta alábbhagyott, a közületek sem
végeztetik el tervezett építkezé-
seiket és így történhetett meg,
hogy a szezonban az építőipari
munkások háromnegyed része nem
dolgozott.

Most, a tél küszöbén elképzelhető si-
ralmas helyzetben vannak a munká-
sok, akik a zimankós napokra betevő
falat nélkül állanak. A súlyos helyzet
megszüntetésére, mint hírlik, a mun-
kásság vezetői a királyi helytartósá-
got kéri fel. Remélhető, hogy a tél
beállta előtt az építőipari munkásság
kenyérhez jut.

—o—

— Jókay Mór „Aranyember“-ének
bemutatója elé városszerte nagy érdeklő-
dés nyilvánul meg a közönség min-
den rétegében. Az „Orpheus“ műked-
velő egyesület ujonnan megszervezett
teljesen új művészgárdája Kovács Zol-
tán rendezőnek vezetésével nagy lel-
kesedéssel készül Jókai Mór gyönyörű
meséjű és nagy technikai kiállítás
igénylő regényes nagy színpadi művé-
nek: „Az aranyember“-nek teljes illu-
ziót keltő tökéletes bemutatására. A
társaság már túlhaladt az olvasó- és
rendelkező próbákon és most a teljes
színpadi próbák folynak, amelyeknek
folyamán máris kezd kidomborodni a
nagy magyar mesemondónak mindig
maradandó és örökifjú alakja. Ki nem
emlékeznék rájuk? A jószágos Terézia
mamára, a bájos kis Noémire, a márti-
rumot szenvedő Imeára, a robusztus,
talpig jellem Timár Mihályra (Arany-
ember), a kedves Kadisa kapitányra, a
szerelmében csalódott Athália démoni
alakjára, a mindig zsörtölődő és nagy-
zó Brazovics-párra, avagy a világ
kalandorára: Krisztyán Tódorra, az ön-
feláldozó Ali Csorbadzsi rokonszenves
alakjára, meg a többi mellékfigurákra,
akik együttvéve alkotják ezen csoda-
szép darab meséjét, amely csupa élet,
mosoly és könny, napsugár és árnyék.
Azonban mégis az első jelenettől az
utolsóig, mindvégig lebilincseli a né-
zőt. Gyönyörűen mutatják be a Senki
szigetét, amely csupa virág és zöldellő
erdő varázslatos illatát tárja a néző
elő Tomus Kornél színpadi díszletmes-
ter rendezésében. Az előadás tiszta jó-
vedelmének 50 százalékát az egyesület
a józseffalvi tűzkárosultak felségélye-
zési alapja javára szolgáltatta be.

— Autók ha találkoznak. Bukarest-
ből jelenti: Az a CFR autóbusz, amely
a Slatina—Pitesti országúton közleke-
dik, tegnap összeütközött Boncesti köz-
ség közelében egy személy gépkocsival.
Az összeütközés következtében öt utas
megsebesült.

— Ötvenhét iskolát kapnak a besza-
rábiai németek. Bukarestből jelenti: a
Rador: A román állam a beszarábiai
lutheránus német egyháznak, mint az
illető felekezeti iskolák fentartója 57
helyiséget adományozott iskolák létesí-
tésére. Feltételül kötötte ki azonban,
hogy ezekben az iskolákban államérde-
keket sértő tevékenységet ne folytas-
sanak.

— Öngyilkosságot kísérelt meg a
kudzsiri vasművek egyik mérnöke. Kud-
zsiról jelenti: Slavescu, a kudzsiri
vasöntőde egyik mérnöke öngyilkossági
szándékkal éles késsel felvágta karjain
az ütőereket. Az öngyilkost csak két nap
mulva találták meg a falu határában
levő erdőben. Súlyos állapotban szállít-
tották be a szászsebesi kórházba, ahol
gondos ápolás alá vették.

— Általánosságban kedvező a mező-
gazdasági helyzet. Bucarestből jelen-
tik: A mezőgazdasági minisztériumhoz
beérkezett jelentések szerint az ország
egész területén szorgalmasan folynak
az őszi mezőgazdasági munkálatok. A
burgonya, szójabab, a napraforgó az
őszi kender, a gyapot és a lóhere-vető-
mag betakarítása megkezdődött. A cu-
korrépa egyes helyeken a tartós száraz-
ság miatt visszaesett a fejlődésbe, a ten-
geri letörését, amely már érett állapot-
ban van, mindenütt megkezdtek. A ter-
méshezozam, csekély kivételtől eltekint-
ve, mindenütt kielégítő és minőségileg
is jó. Diót, almát és szőlőt csak annyit
szednek le, amennyi a piacok szükség-
letére szükséges. Helyenként megkezd-
dött a szilva leszedése is. A bőséges
termés nagyrészt cufka készítésére
használgatják fel. Számos helyen megkezd-
ték az őszi árpa, a borhancs vetését. A
vetési munkálatokat azonban meglassít-
ja az eső és a talajnedvesség hiánya. Az
általános mezőgazdasági helyzet egyéb-
ként kielégítő.

— Újabb földrengés Bukarestben.
Bukarestből jelenti: Tegnap reggel a
fővárosi földrengést jelző készülék új
földrengést jelezett, amelynek középpont-
ja körülbelül 650 kilométernyire volt.

Tilos a lengyel menekültek- től gépkocsikat, motor- kerékpárokat és devizákat vásárolni

(BUCURESTI.) A belügyminisztérium
rendőrségi államtitkársága hirdetményt
bocsátott ki, amelyben figyelmezteti
Románia egész lakosságát, hogy ne vá-
sároljon a lengyel menekültektől gép-
kocsikat, motorkerékpárokat és más
hasonló értékeket, mert az ilyen vásár-
lások eszközölése súlyos büntető rendel-
kezések alkalmazását vonja maga után.

— Emelkedő árfolyamok mellett
élénk tevékenység volt a fővárosi tőzs-
dén. Bucarestből jelenti: A fővárosi
értéktőzsde az elmúlt napon rendkívül
élénk volt és számos üzletkötés történt.
Ugy az állami fixkamatozású értékek,
mint a magánpapírok árfolyamában je-
lentős emelkedés volt észlelhető.

— Németország csapata győzött a
buenos-ayresi sakkvilágbajnokságon.
Buenos Ayresből jelenti: A csapat sakk
világbajnokság befejeződött. A világbaj-
noki címért folytatott küzdelem vég-
eredménye a következő: 1. Németország
36 pont. 2. Lengyelország 35 és fél p.
3. Svédország 33 p., 4. és 5. Argentína
és Észtország 32 és fél pont. 6. Csehszlovákia
32 p., 7. Hollandia 31 p., 8.
Lettország 30 p., 9. Palesztina 27 p., 10.
Franciaország 24 és fél pont. 11. Csille.
12. Litvánia 22 pont. 13. Kuba 21 pont.
14. Dánia 18 és fél pont. A versenyben
27 nemzet vett részt.

— Apuliában elkészült a világ leg-
nagyobb vízvezetéke. Bariból jelenti a
Rador: Az apuliai vízvezeték építési
munkálatait befejezték. Ez a világ leg-
nagyobb vízvezetéke, amelynek hossza
1800 kilométer. A vízvezeték kilenc
tartomány 308 helysége részére, ame-
lyeknek összlakossága 2,600.000 lélek,
szolgáltat vizet. A vízvezeték felépítése
körülbelül egymilliárd olasz lirába ke-
rült.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazok-
nak a rokonoknak és jóismerősöknek,
kik felejtethetetlen jó férjem és édes-
apánk, Rozsnyay Zakariás temetésén
résztvettek, ezután mondunk hálás kö-
szönetet. Özv. Rozsnyay Zakariásné és
gyermekai.

— Az aradi magyarság vezetői ismer-
tették az időszerű kérdéseket dr. Mar-
ta Temestartomány királyi helytartója
előtt. Aradról jelenti: Marta Alexan-
dru dr., Temestartomány királyi hely-
tartója szerdán Aradra érkezett, ahol
ünnepélyességgel fogadták. A királyi
helytartó felhívására a prefektúrán
megjelentek a magyar, német és zsidó
kisebbség egyházi és kulturális intéz-
ményeinek, valamint a Magyar és Né-
met Népközség vezetői. Széll Lajos
dr. ügyvéd, az aradi róm. kath. egy-
házközség világi vezetője szövéttette a
királyi helytartó előtt, hogy Arad vá-
rosnak még mindig nincsen magyar al-
polgármestere, majd a városi segély ki-
utalását sürgette meg a felekezeti isko-
lák részére. Paretz Béla dr., a Magyar
Népközség aradi tagozatának vezetője
az állampolgársági összeírásokkal
kapcsolatos panaszokat ismertette a ki-
rályi helytartóval. A felszólalások után
dr. Marta királyi helytartó azt tanácsolta,
hogy a tartomány területén a községi
tanácsválasztások megtörténteig a lakos-
ság minden rétegének képviselőjéből
alakítsanak kisebbszámú tanácsadó bi-
zottságot, amely a város vezetősége
mellett a kezdeményező szerepét töltse
be. A magyar kisebbség kívánságaival
kapcsolatosan a királyi helytartó kérte,
hogy azokat részletezve és emlékirat-
ban foglalva juttassák el a helytartó-
sághoz.

— Rendőrségi hírek. Dragasanu Du-
mitriu bejelentette a IV. kerületi rend-
őrségen, hogy a Szent György hegyen
csecsemőt talált. A csecsemőt beszálli-
tották a gyermekmenhelyre, a rendő-
ség pedig az anya kiletének megállapi-
tására bevezetett a nyomozást. — Dan
Constantin rendőr előállította Vidan
Petru monostori lakost, aki ittás állapot-
ban közbotrányt okozott. Megindították
ellene az eljárást.

LEGUJABB

Erőteljes békemozgalmat indít Olaszország

Lengyel jelentés szerint két lengyel és két német tábornok esett el a legutóbbi harcokban

(UNGVÁR.) (Dunaposta.) A magyar határra tovább folyik a lengyelországi menekültek érkezése. Szerdán estig körülbelül 2000 polgári személy érkezett erre a frontra Lengyelországból. Közöttük csak kevés volt a katonák és azok is fegyver nélkül érkeztek. A határon megfigyelhető jelenetek játszódtak le. A határhegy gerincén a lengyel menekültek visszafordulnak elvesztett hazájuk felé, a férfiak leveszik kalapjukat, az asszonyok keresztet vetnek és zokognak. Azután tisztelegnek a magyar zászló előtt és nyugodtan várják a határőrök intézkedéseit, akik szerető gondossággal fogadják a hon-
talanokat és intézkednek gyűjtőtáborba való szállításuk iránt.

JAPÁN TÁBORNOK HITLER ELŐTT

(BERLIN.) (Dunaposta.) Hitler vezér és kancellár szerdán hosszas kihallgatáson fogadta gróf Terrauchi japán tábornokot és a kíséretében levő japán törzstiszteket, akik Ribbentrop külügyminiszter meghívására tettek látogatást Németországban. A kihallgatáson jelen volt Ribbentrop német külügyminiszter és Oshima berlini japán nagykövet is. A kihallgatás után a japán tábornok és kísérete megtekintették az egykori keleti harcszintér területeit.

RÓMA BÉKÉT EGYENGET

(RÓMA.) (Dunaposta.) Az egész olasz sajtó erőteljes békemozgalomba kezdett, amely az azonnali békekötést célozza. A Piccolo véleménye szerint most már nem lehet semmi gyakorlati célja a háború folytatásának, mert teljességgel lehetetlenség annak a megvalósítása, hogy akár a demokráta államok, akár pedig a totalizmus elve tulsúlyban érvényesüljön Európában. A hosszú háború egyik félnek sem kedvezne — folytatja tovább fejtegetéseit az olasz lap — mert a Németország ellen foganatosított tengeri blokád sem jelenthet halálos csapást a Harmadik Birodalomra, amelynek számára most már nyitva áll az óriási orosz kapu, amelyen át sokkal könnyebben és biztonságosabban bonyolíthatja le szállítmányait szárazföldön, mint Anglia a tengeren. A lap azzal fejezi be cikkét, hogy az azonnali fegyverszünet megkötése és az új elrendeződésre vonatkozó béketárgyalások megkezdése egész Európának általános érdeke. A Tevere című lap annak a véleményének ad kifejezést, hogy a háború további folytatása céltalan és szükségtelen a további ember- és anyagáldozatok hozása. Az Osservatore véleménye szerint a helyzet további kialakulását döntő módon fogja befolyásolni az amerikai kongresszus állásfoglalása.

A Tribuna értesülése szerint Varsó és Berlin között már közelebbről megkezdődnek a béketárgyalások, közvetítő bevonásával, amely közvetítő szerepet valószínűleg Olaszország fogja betölteni. A béketárgyalások megkezdésével egyidejűleg új lengyel kormány fog alakulni a régi államvezetők és politikuskok mellőzésével, amely kormány valószínűleg azt fogja kérni, hogy az új Lengyelország felett Németország vállalja el a protektorátust.

HITLER KÖSZÖNETE MACKENSEN TÁBORNAGYNAK

(BERLIN.) (Dunaposta.) A DNB távirati iroda jelentése szerint Hitler

vezér és kancellár Danzigból üdvözlő táviratot küldött Mackensen tábornagnak. A távirat szövege a következő:

„Vezértábornagy Ur! Egy történelmi helyről legteljesebb elismeréssel és köszönetemmel fejezem ki Önnek azért a vezénylő tábornoki magatartásáért, amellyel lehetővé tette Danzignak az anyaországához való visszatérését. Bajtársi üdvözléssel: Hitler Adolf.”

URBSIS SZEREPE A LENGYEL ESPMÉNYEK KÖRÜL

(KAUNAS.) (Lita.) Beavatott körök szerint Urbsis litván külügyminiszter bejárja a moszkvai litván követ jelenlétét azokról a tárgyalásokról, amelyeket Molotov külügyi népbiztossal lefolytatott és azután minden valószínűség szerint először Moszkvába, majd

Fontos német-orosz tárgyalások

(LONDON.) Rador.) A Reuter iroda diplomáciai levelezője közli, hogy brit politikai körökben rendkívül nagy érdeklődéssel várják Hitler kancellár danzigi beszédének hatását Oroszországra. A Foreign Office véleménye ugyanis az, hogy a német-orosz megemlékezési szerződésben nem fektették le Lengyelország szétdarabolását és azokat a módokat, amelyek mellett ez megtörténhetne és így bizonyos bonyodalmak nincsenek kizárva. Más körök véleménye szerint azonban az is meglehet, hogy Berlin és Moszkva megegyezzenek egy ütköző állam létesítése tekintetében. Az is bizonyosnak látszik, hogy Németország már eleve beleegyezését adta a fehér-orosz és az ukrán területeknek a szovjethez való csatolásához. Ezt igazolja az a körülmény, hogy Bresztlitovszkot a németek önként átadták az oroszoknak. Ami a továbbiakat illeti: ugyan ezen körök hangsúlyozzák, hogy a cél-szerűséget tekintve, a teljes feldarabolás sincs kizárva. Mindenre azonban a feleletet Oroszország fogja megadni akkor, amikor a Moszkvába repült német katonai delegáció és az orosz nagyvezérkar között a tárgyalások befejezést nyertek. Ugyancsak Londonból közlik, hogy a szovjet és a Harmadik Birodalom között a katonai természetű megbeszéléseken kívül igen nagyfontosságú diplomáciai tárgyalások is folynak, amelyeket Schullenburg gróf moszkvai német nagykövet, Molotov külügyi népbiztos helyettese és a berlini szovjet nagykövet folytatnak. Ez utóbbit ugyanis a külügyi népbiztosság hazarendelte.

TÁBORNOKOK HÖSI HALÁLA

(VARSÓ.) (Rador.) A Havas távirati

Berlinbe is ellátogat. Urbsis, akinek a mai helyzet kialakulásában — világpolitikai körök szerint — nagy része van, az ujonnan meghuzandó közös litván-orosz határ ügyben fog megbeszéléseket folytatni a német és orosz fővárosokban. Urbsisról köztudomású, hogy Berlinben nagyon kedvelik. Ő volt ugyanis az, aki a Memel-vidék békés átcsatolásának szükségességét a litván közvélemény előtt érthetővé tette és így a Harmadik Birodalom ehhez az annak idején elszakított területéhez minden nagyobb áldozat nélkül hozzájuthatott. Valószínű, hogy Berlin Urbsis e szolgálatát most hasonlóval fogja viszonzni.

A BULGÁR SAJTÓ VÉLEMÉNYE

(SZÓFIA.) (Havas.) A bulgár sajtó igen nagy jelentőséget tulajdonít Hitler kancellár azon kijelentésének, hogy Lengyelország régi keretei között feltámadni újra nem fog. Ebből arra következtetnek, hogy Németország és Oroszország között már az orosz lépés előtt meg volt a leghatározottabb terv Lengyelország további sorsára vonatkozólag. A lapok nem tartják valószínűnek, hogy ütköző állam létesül Berlin és Moszkva között, ellenben úgy vélik, hogy Németország a hozzacsatolt lengyel területek felett ugyanolyan formában fog fennhatóságot gyakorolni, mint ahogy azt Csehszlovákia és Morvaország-gal teszi.

iroda közli: A legutóbbi Varsóban kelt lengyel jelentés közli, hogy az utolsó 48 óra alatt igen erős harcok folytak az előrehaladó németek és a védekező lengyelek között. Ezeknek során el estek Skaminszki és Mond lengyel tábornokok, viszont hősi halált halt Prickly német tábornok is. A jelentés egy másik német tábornok hősi haláláról is megemlékezik. Nevet azonban nem közöl. Varsó pillanatnyi helyzetéről semminemű újabb értesítés nem érkezett.

OROSZ KATONAI JELENTÉS

(MOSZKVA.) (Rador.) Az orosz nagy vezérkar jelentése szerint a harcok a litván-lengyel határ közelében tovább folynak és ezeknek során a szovjet csapatok elfoglalták Zalecenice városkát. Ugyancsak az orosz nagyvezérkar közli, hogy a litván-orosz szögletben változás nem állott be. Ezt azokkal a hírekkel kapcsolatosan teszi, amelyek szerint állítólag máris határkiigazítás történt volna lengyel területekből Litvánia javára.

LENGYEL REPÜLŐK SZÓFIABAN

(SZÓFIA.) (Rador.) A bolgár távirati iroda közli, hogy tegnap két lengyel repülő érkezett a szófiai repülőtérré, ahova leszállottak. A bolgár hatóságok, miután a repülőgépek hadigépek voltak, azokat lefoglalta és pilótáikat inter-nálta.

AZ AMERIKAI LENGYEL NAGYKÖVETSÉG KÖZLÉSE

(WASHINGTON.) (Rador.) Az amerikai engyel nagykövetség a londoni lengyel nagykövetséghez hasonló közlést bocsájtott ki, amelyben tudomására hozta az amerikai közvéleménynek az

Mit tartalmaz az új román-magyar kereskedelmi és fizetési egyezmény?

(BUDAPEST.) (Dunaposta.) Az új román-magyar gazdasági és fizetési egyezmény, amelyet nemrég kötöttek meg, szerdán életbe lépett és az 1940. évi július 1-éig marad érvényben. A magyar behozatal 80 százalékát globális számlán, 20 százalékát pedig külön számlán egyenlíti ki. Eddig az arány a két számla között 70—30 volt. régi magyar tartozások kliringszámlájának kiegyenlítésére a fizetési egyezményben a magyar kormány át-

engedményezte a protektorátus alatt levő területeken fennálló követeléseinek egy részét hétmillió pengő erejéig. A két ország közötti elszámolásban a deviza árfolyama nem változott. A Romániából Magyarországra irányuló fakivitelt továbbra is a Sell-társaság bonyolítja le az eddigi feltételek mellett. A romániai fa magyarországi bevételének megkönnyítése érdekében Magyarország jelentős vámkedvezményt biztosított az importnál.

orosz lépést és annak jogtalanságát hangzottatta.

ANGOL—SVÉD TENGERÉSZETI TÁRGYALÁSOK

(STOCKHOLM.) (Rador.) A svéd kormány rendeletére egy kereskedelmi delegáció indult utnak Londonba abból a célból, hogy az angol-svéd hajózási lehetőségeket a háború tartalma alatt megbeszélje. Amint beavatottak közlik: ez a bizottság nem kapott szélesebbkörű felhatalmazást és tárgyalásai egyelőre információs jellegűek lesznek.

LEGUJABB SPORT

Joe Louis a néger „bombázó” újra megvédte világ-bajnoki címét

(NEWYORK.) Joe Louis, a néger nehézsúlyú hivatásos öklövívó világ-bajnok tegnap tartotta meg mérkőzését Bob Pastorrrel, akit izgalmas küzdelem után az óriási nézősereg feszült érdeklődése közben a 11-ik menetben kiütött. Ezzel a győzelmével Joe Louis mintegy 30 millió lej összeget keresett és megvédte világbajnokságát is. Legközelebbi mérkőzését Tom Galentóval, a 125 kilógramos óriással fogja megvívni.

— S. Kouba Paula gyásza. Sulyos csapás érte S. Kouba Paulát, a kolozsvári magyar zenkonervatórium kitűnő tanárnőjét. Édesanyja Kouba Pálné, született Mesztek Jozefina, életének 66. évében meghalt. Az elhunyt uriaszony temetése 21-én, csütörtökön délután lesz a köztemető halottas kápolnájából.

— Jelentős magyarországi pénzügyi műveleteket hagyott jóvá a budapesti tőzsdedtanács. Budapestről jelenti a Dunaposta: A fővárosi tőzsdedtanács szerdán tartott ülésén tudomásul vette, hogy a Moktár pénztintézet alaptőkéjét 1.600.000 pengőre szállította le, tudomásul vette, hogy a Községi Takarékpénztár szintén 1.600.000 pengőre csökkentette alaptőkéjét, egyben pedig tudomásul vette, hogy a Magyar Vagon és gépgyár Rt. 1.440.00 pengő alaptőkéjét a kétszeresére emelte.

— Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület folyó évi szeptember hó 24-től október hó 5-ig Kolozsváron ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez az egyesület házsongárdi méhészeti telepén. A tanfolyamra jelentkezhetnek férfiak és nők, leányok és asszonyok. A tanfolyami előadások minden délután 4 órától tartanak. A tanfolyam ingyenes, csak beiratkozásért fizetendő személyenként 100 lej. A tanfolyam hallgatói úgy elméleti, mint gyakorlati téren kiképzést nyernek és az egyesület a tanfolyam elvégzéséved a hallgatóknak bizonyítványt ad. Jelentkezni lehet az EME-nél naponta 9—1 és 3—5-ig. Címe: Cluj, Str. Regală 16.

— Adományok. Köszönettel nyugtázzuk S. K. Boga Anna részére beküldött 60 lej adományát.

— Menekülő lengyel repülőgép kény szerleszállást végzett Románia területén. Bucurestiből jelentik: Román területre menekült lengyel repülőgép Vaslui közelében kényszerleszállást végzett. A lengyel repülőgép két tisztje a román hatóságok rendelkezése alá vetette magát.

— Törökország bukaresti követe Ankarába utazott. Bucurestiből jelentik: Suphi Tanriorer, Törökország bukaresti nagykövete néhány napi tartózkodásra Ankarába utazott.

— Rydz Smigly megérkezett Craiovába. Rydz Smigly lengyel marsall 4 tagú kíséretével megérkezett Craiovába, ahol a Dinu Mihail palotában rendeztek részére lakást. A lengyel marsall felesége Bucurestiből szintén megérkezett Craiovába.